

HANDBOEK
STRATEGISCHE GOEDEREN
EN
DIENSTEN

Dit is een uitgave van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
(geactualiseerd juni 2012)

www.rijksoverheid.nl/exportcontrole

Dit handboek is met zorg tot stand gekomen. Het bevat echter geen algemeen verbindende voorschriften en aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

HANDBOEK STRATEGISCHE GOEDEREN EN DIENSTEN

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Internationale verdragen en regimes	5
2.1.1	Internationale verdragen	5
2.1.2	Internationale regimes	6
2.2	Wettelijke basis	7
2.3	Betrokken instanties	8
3.	Wat zijn strategische goederen?.....	11
3.1	Inleiding strategische goederen	11
3.1.1	Bepalen of een product een strategisch goed is	12
3.2	Militaire goederen	12
3.3	Goederen en technologie voor tweëerlei gebruik (ook: dual-use goederen).....	14
3.4	Chemicaliën van het Verdrag chemische wapens	15
3.5	Aanvullende regelingen.....	18
3.5.1	Vangnet voor goederen die niet in de bijlagen van de dual-use verordening staan	18
3.5.2	Ad-hoc beschikking - vergunningplicht doorvoer militaire goederen	18
3.5.3	Benelux.....	19
3.5.4	Sancties en embargo's	19
4.	Het beleid en de instrumenten	20
4.1	Uitvoer van strategische goederen	20
4.1.1	Uitvoer en overdracht van militaire goederen	20
4.1.2	Uitvoer van dual-use goederen	21
4.2	Doorvoer.....	22
4.2.1	Doorvoer van militaire goederen	22
4.2.2	Doorvoer van dual-use goederen	23
4.3	Strategische diensten	23
4.3.1	Niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie	24
4.3.2	Technische bijstand.....	25
4.3.3	Tussenhandel in strategische goederen.....	26
4.4	Chemicaliën van het Verdrag chemische wapens	29
4.4.1	Lijst 1-stoffen - Uitvoer en invoer	29
4.4.2	Lijst 2- en lijst 3-stoffen - Uitvoer en invoer	30
4.4.3	Overige verplichtingen.....	31
5.	Hoe werkt het? – Melden, sondages en vergunningen aanvragen	32
5.1	Algemeen.....	32
5.1.1	Soorten vergunningen en geldigheidsduur.....	32
5.1.2	Wie vraagt een vergunning aan of doet een melding?.....	34
5.1.3	Hoe wordt een vergunningaanvraag beoordeeld?	35
5.2	Indeling van de goederen.....	36
5.3	Verklaring 'niet vergunningplichtig'.....	36
5.4	Sondage	37
5.4.1	Wat is een sondage?	37
5.4.2	Hoe kunt u een sondage aanvragen?.....	37
5.5	Vergunningen en meldingen voor militaire goederen.....	37
5.5.1	De overdracht en uitvoer van militaire goederen.....	37
5.5.2	De doorvoer van militaire goederen	39
5.6	Vergunningen voor dual-use goederen.....	40
5.6.1	Uitvoer van dual-use goederen naar bestemmingen buiten de Europese Unie	40
5.6.2	Het doen uitgaan van dual-use goederen naar een lidstaat van de Europese Unie	42
5.7	Ontheffingen en vergunningen voor de uit- of invoer van stoffen van het Verdrag chemische wapens.....	43
5.7.1	Lijst 1-stoffen.....	43
5.7.2	Lijst 2- en lijst 3-stoffen	43
5.8	Het binnenbrengen en de invoer in Nederland.....	44
6.	Korte toelichting bij enkele formulieren	46
7.	Bijlagen	48
8.	Contact.....	01

1. Inleiding

Het doel van het handboek strategische goederen en diensten is om met name exporteurs, handelaren en dienstverleners inzicht te verschaffen hoe de exportcontrole op militaire goederen en goederen voor tweeërlei gebruik ofwel dual-use goederen (samen: strategische goederen) in Nederland is geregeld.

In hoofdstuk 2 van het handboek vindt u de doelstellingen van het exportcontrolebeleid, de betrokken instanties en de wettelijke basis op grond waarvan de overheid de export van strategische goederen kan verbieden of via een vergunningensysteem aan voorwaarden kan onderwerpen.

Hoofdstuk 3 beschrijft wat strategische goederen zijn. In hoofdstuk 4 vindt u meer informatie over uitvoer en doorvoer van strategische goederen, strategische diensten en het Verdrag chemische wapens.

Hoofdstuk 5 bevat een uitgebreide handleiding voor het aanvragen van vergunningen en sondages en het doen van meldingen. Tot slot bevat hoofdstuk 6 een korte toelichting bij de belangrijkste documenten.

In de bijlage van het handboek vindt u weblinks naar onder andere de goederenlijsten. Deze lijsten worden samengesteld en bijgewerkt in werkgroepen van de multilaterale exportcontroleregimes waarbij diverse landen zijn aangesloten. Ze worden in hoofdstuk 2 beschreven. Een van die regimes, het 'Wassenaar Arrangement on export controls for conventional arms and dual use goods and technologies', stelt zowel een 'Munitions List' samen, die rechtstreeks vertaald ook de Nederlandse lijst van militaire goederen vormt, als een 'Dual Use List', die de Europese Unie samenvoegt met de goederenlijsten uit de andere exportcontroleregimes waardoor ze samen de Europese lijst van dual-use goederen te vormen.

2. Internationale verdragen en regimes

Nederland heeft verschillende verdragen getekend en is aangesloten bij diverse (alle) exportcontroleregimes, die zich ten doel hebben gesteld de wereldwijde verspreiding van bepaalde 'gevoelige' goederen te reguleren. Ieder verdrag of regime heeft zijn eigen invalshoek, bijvoorbeeld militaire goederen of nucleair gerelateerde goederen. Tijdens de internationale bijeenkomsten van de afzonderlijke verdragen of exportcontroleregimes worden lijsten van gevoelige goederen vastgesteld. Ieder land zorgt vervolgens dat die goederen door middel van de nationale wetgeving onder controle worden gebracht. Nederland doet dat in EU-verband. Daarnaast bieden de regimes een forum om het exportcontrolebeleid te stroomlijnen en om informatie uit te wisselen over (nieuwe) dreigingen en handhaving van het beleid.

2.1.1 Internationale verdragen

Nederland heeft de volgende verdragen geratificeerd:

"Verdrag chemische wapens" (Verdrag CW)

<http://www.opcw.org/chemical-weapons-convention>

Het Verdrag verbiedt de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en zorgt voor de vernietiging van deze wapens (Trb 1993, 162). Het Verdrag is in 1997 in werking getreden. Bijna alle landen ter wereld zijn partij bij de bijbehorende organisatie, de Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW). Het Verdrag CW is in Nederland geïmplementeerd in de Uitvoeringswet verdrag chemische wapens, het Uitvoeringsbesluit verdrag chemische wapens en het Besluit strategische goederen.

Het Verdrag CW verbiedt niet alleen de ontwikkeling, productie, aanleg van voorraden en gebruik van dergelijke wapens, maar het verplicht de Verdragspartijen ook de productie en handel van bepaalde chemicaliën aan een controlesysteem te onderwerpen. Dat betekent enerzijds dat Verdragspartijen een in- en uitvoercontrolesysteem moeten hebben voor bepaalde categorieën stoffen en anderzijds dat de chemische industrie en handel informatie moeten verstrekken over productie, verwerking, gebruik, en in- en uitvoer van de chemische stoffen. Internationale inspecteurs van de OPCW mogen inspecties uitvoeren bij de chemische industrie. In dit handboek worden uitsluitend de regels voor in- en uitvoer belicht. Voor deze chemische stoffen gelden echter ook kennisgevingverplichtingen. De details hiervan kunt u lezen in de 'Handleiding voor de chemische industrie en voor handelaars in chemische producten'. Die is te vinden via www.rijksoverheid.nl/exportcontrole onder het kopje Verdrag chemische wapens.

Biological and Toxin Weapons Convention (BTWC)

<http://www.opbw.org/convention/conv.html>

De Biological and Toxin Weapons Convention, ofwel het Verdrag biologische wapens, behelst een wereldwijd verbod op de ontwikkeling, de productie en het aanleggen van voorraden van bacteriologische (biologische) en toxinewapens. Het verdrag BW regelt ook de vernietiging van deze wapens. Het Verdrag BW is in 1972 tot stand gekomen en in 1975 in werking getreden. Nederland heeft het Verdrag in 1981 geratificeerd.

Non-proliferatie verdrag (NPT)

<http://www.iaea.org/Publications/Documents/Treaties/npt.html>

Het non-proliferatieverdrag is een verdrag van de Verenigde Naties dat het bezit en de ontwikkeling van kernwapens beperkt. Het verdrag is op 1 juli 1968 opgesteld en bevat drie pijlers: non-proliferatie, ontwapening en het recht om kernenergie voor vreedzame toepassingen te gebruiken. Het verdrag erkent vijf landen als officiële kernwapenstaten (de Verenigde Staten, de Russische Federatie, Groot-Brittannië, Frankrijk en China), die zich verplichten om hun nucleaire arsenalen te ontmantelen en de technologie niet aan andere landen over te dragen. De overige landen (niet-kernwapenstaten) zien af van nucleaire bewapening. Het verdrag is niet ondertekend door Israël, Pakistan en India. Noord-Korea heeft zich in 2003 uit het Verdrag teruggetrokken.

2.1.2 Internationale regimes

Nederland neemt deel aan alle exportcontroleregimes, die hieronder worden beschreven.

Australië Groep (AG)

www.australiagroup.net

Een belangrijk samenwerkingsverband op het gebied van de bestrijding van proliferatie van biologische en chemische wapens is de Australië Groep, die in 1985 op Australisch initiatief voor het eerst bijeenkwam. Doel van de samenwerking is om de effectiviteit van exportcontrole te verbeteren om verspreiding van dit soort wapens tegen te gaan.

Missile Technology Control Regime (MTCR)

www.mtcr.info

In 1987 riepen de Bondsrepubliek Duitsland, Canada, Frankrijk, Italië, Japan, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten het Missile Technology Control Regime (MTCR) in het leven met het doel de voortschrijdende proliferatie van ballistische raketten een halt toe te roepen. Het regime omvat een serie afspraken over de uitvoer van raketonderdelen, onderdelen voor onbemande vliegtuigen en andere relevante technologie. Nederland is in 1990 tot het regime toegetreden.

Nuclear Suppliers Group (NSG)

www.nuclearsuppliersgroup.org

Mede als reactie op de nucleaire explosie die in 1974 in India plaatsvond, vond men in de jaren zeventig dat extra maatregelen nodig waren om de verspreiding (of proliferatie) van nucleaire goederen en technologie te voorkomen. Overleg in 1975 tussen de Verenigde Staten, de Sovjet-Unie, de Bondsrepubliek Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Japan, Canada en Frankrijk leidde in 1976 tot een aantal minimumbeginselen voor de export van nucleaire goederen. Nederland sloot zich in 1976 bij deze groep aan. De NSG-controlelijst bestaat uit een "trigger list" van speciaal voor nucleaire toepassingen ontworpen goederen en materialen, zoals kerncentrales en ultracentrifuges en een "dual-use lijst" van goederen die gebruikt kunnen worden bij de productie van nucleaire goederen en materialen.

Wassenaar Arrangement

www.wassenaar.org

Tijdens de Koude Oorlog hanteerden Westerse landen een systeem van beperkende maatregelen voor wapenexport onder de naam COCOM, het Coördinerend Comité voor de Controle van Multilaterale Export. Dat richtte zich op de export van wapens naar de Sovjet-Unie en de andere landen van het Warschau Pact. COCOM kon wapenleveranties verbieden. In 1994 werd COCOM opgeheven, voornamelijk omdat het instrument uit de Koude Oorlog stamde. Als reactie op de Golfoorlog namen de COCOM-partners echter onmiddellijk het initiatief om een nieuwe exportcontrole-overeenkomst in het leven te roepen, met meer deelnemende landen waaronder de Russische Federatie.

In 1996 bekrachtigden veertig landen in Wenen het Wassenaar Arrangement (voluit: the Wassenaar Arrangement on export controls for conventional arms and dual-use goods and technologies) om regionale en internationale veiligheid en stabiliteit te waarborgen tracht het Wassenaar Arrangement de transparantie in handelsstromen van strategische goederen naar derde landen te vergroten. In het Wassenaar Arrangement wordt onder andere bepaald welke militaire goederen en goederen voor tweërlei gebruik onder controle staan.

Zangger Committee

www.zanggercommittee.org

Het Zangger Comité is opgericht toen het non-proliferatieverdrag in werking trad, met als doel de interpretatie van het nucleaire exportcontrolebeleid voor NPT-landen te harmoniseren. Het Zangger Comité tracht te voorkomen dat nucleaire goederen die voor vreedzame doeleinden worden gebruikt, worden gebruikt voor nucleaire wapens of andere nucleaire explosieven. Het Comité stelt een "trigger list" samen, een lijst met goederen waarvan de uitvoer aanleiding is om waarborgen voor levering te eisen. De trigger list van het Zangger Comité bevat in tegenstelling tot de trigger list van de NSG alleen goederen en geen technologie.

2.2 Wettelijke basis

De volgende wetten, verordening, besluiten en regelingen vormen de wettelijke basis voor de controle op strategische goederen. De regelgeving is te vinden via www.wetten.nl. Alleen de dual-use verordening is niet via wetten.nl te vinden maar via <http://eur-lex.europa.eu/> (Verordening 428/2009 met de meest recente goederenlijst in verordening 388/2012).

Algemene douanewet (Adw) (Stb. 2008, 111)

De Algemene douanewet (Adw) is de wettelijke basis van alle genoemde besluiten en regelingen met betrekking tot strategische goederen. De Adw bevat de bevoegdheden voor alle aan de douane opgedragen taken met betrekking tot goederen en goederenverkeer. Daarnaast bestaat de Wet strategische diensten voor dienstverlening die verband houdt met strategische goederen, en de Uitvoeringswet chemische wapens.

Besluit strategische goederen (Stb 2008, 252)

Het Besluit strategische goederen stelt regels voor uit- en doorvoer van goederen voor tweërlei gebruik en militaire goederen. Het verschaft ook de mogelijkheid om bepaalde onderwerpen bij regeling van de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie nader te regelen. Voor de eerste categorie, goederen voor tweërlei gebruik, bestaan de regels van het Besluit voornamelijk uit de strafbaarstelling van overtredingen en aanwijzing van de minister van EL&I als bevoegd bestuursorgaan voor de implementatie van de dual-use verordening (zie hieronder). Dat laatste geldt ook voor de militaire goederen, waarvoor het besluit daarnaast ook regels geeft voor een vergunningplicht onderscheidenlijk meldplicht bij doorvoer.

Wet strategische diensten (Stb. 2011, 445)

De wet strategische diensten geldt vanaf 1 januari 2012 en bevat bepalingen over drie vormen van dienstverlening die verband houdt met strategische goederen: de niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie, het leveren van technische bijstand en het verlenen van tussenhandeldiensten. De wet gaat over diensten bij zowel militaire als dual-use goederen.

Met de inwerkingtreding van de Wet strategische diensten zijn een paar andere regelingen vervallen, meestal omdat hun inhoud nu in de nieuwe wetstekst is gebundeld. Het gaat om het Besluit financieel verkeer strategische goederen 1996, de Regeling houdende strafbaarstelling ongeoorloofde overdracht van programmatuur en technologie van strategische goederen door middel van elektronische media, faxapparaten of telefoon 2006 en de Sanctieregeling tussenhandel 2009.

Uitvoeringswet verdrag chemische wapens (Uitvoeringswet CW) (Stb. 1995, 338)

De Uitvoeringswet verdrag chemische wapens implementeert het Verdrag chemische wapens. De wet verbiedt niet alleen de overdracht aan binnen- of buitenlandse afnemers maar ook het binnenbrengen en doen uitgaan van bepaalde chemische stoffen, tenzij een ontheffing of uitvoervergunning is verkregen. Verder verschaft de wet de grondslag voor de opgave- of kennisgevingverplichtingen van de chemicaliën die voorkomen in de stoffenbijlage van het Verdrag CW. Ook biedt de wet de basis voor internationale inspecties bij inrichtingen die dit soort chemische stoffen produceren en/of verwerken om de opgegeven cijfers te controleren.

Uitvoeringsbesluit verdrag chemische wapens (Uitvoeringsbesluit CW) (Stb. 1997, 15)

In het Uitvoeringsbesluit verdrag chemische wapens worden de stoffen aangewezen waarop het Verdrag chemische wapens betrekking heeft, en worden nadere regels vastgesteld ten aanzien van de kennisgevingverplichtingen en de daarbij horende indieningstermijnen.

Uitvoeringsregeling strategische goederen 2012 (Stcr. 2011,19960)

De uitvoeringsregeling geeft nadere uitleg over de uitvoering van de regels voor uit- en doorvoer van strategische goederen. Ook de vrijstellingen van de vergunningplicht zijn hier geregeld.

Verordening (EG) nr. 428/2009 van de Raad van de Europese Unie van 5 mei 2009 tot instelling van een communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel en de doorvoer van producten voor tweeërlei gebruik (Pb.2009 L134) (de dual-use verordening)

Verordening 428/2009, de dual-use verordening, introduceert een communautair systeem voor de uitvoer van producten voor tweeërlei gebruik. In de bijlagen bij de dual-use verordening is een lijst met goederen voor tweeërlei gebruik opgenomen waarvoor bij uitvoer uit de Europese Unie een vergunning vereist is. In de dual-use verordening zijn de internationale overeenkomsten en afspraken aangeduid die de EU-lidstaten in acht moeten nemen bij het afgeven van vergunningen. Daarnaast verschaft de verordening de bevoegde autoriteiten de mogelijkheid om in bijzondere, individuele gevallen een vergunningplicht op te leggen voor de doorvoer, overbrenging en tussenhandel van goederen voor tweeërlei gebruik.

U kunt de verordening vinden via deze link:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R0428:20120107:NL:PDF>

Bij de verordening hoort een lijst van goederen waarvoor een vergunning is vereist bij uitvoer uit de EU (bijlage I). De meest recente versie vindt u hier: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:129:0012:0280:NL:PDF>. In bijlage IV bij verordening 428/2009 (de eerste link) staan de goederen waarvoor een uitvoervergunning vereist is bij overdracht binnen de EU.

Wet op de economische delicten (Wed) (Stb. 1950, 258)

De Wet op de economische delicten (Wed) beschrijft de bevoegdheid van de Douane en de FIOD-ECD bij het instellen van opsporingsonderzoeken, alsmede de strafmaat voor overtreding van de uitvoerbepalingen. Zulke overtredingen vallen niet onder het strafregime van de Adw maar zijn economische delicten.

Wet wapens en munitie (Wwm) (Stb. 1995, 292)

Naast de bepalingen die voortkomen uit de Adw kunnen importeurs en exporteurs voor bepaalde vuurwapens, lanceerinrichtingen en de daarvoor bestemde munitie in aanraking komen met de bepalingen van de Wet wapens en munitie. Op basis hiervan kan in bepaalde gevallen een consent¹ nodig zijn voor het doen binnenkomen, doen uitgaan of de wederuitvoer van wapens en munitie die onder het bereik van de wet vallen. De wet valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie. De uitvoering ervan ligt bij het hoofd van het politiedistrict waaronder een onderneming valt, in samenwerking met de Dienst voor In- en Uitvoer (zie hieronder).

2.3 Betrokken instanties

Hier vindt u informatie over de instanties waar u mee te maken kunt hebben bij de praktische afhandeling van de verplichtingen die verbonden zijn aan de in-, uit- en doorvoer van strategische goederen. Adressen en telefoonnummers kunt u vinden op www.rijksoverheid.nl/exportcontrole onder het kopje 'Contact'.

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I)

www.rijksoverheid.nl/exportcontrole

Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie is belast met de controle op uitvoer, doorvoer en - in het geval van stoffen die in de bijlage inzake stoffen van het Verdrag CW voorkomen - de invoer van strategische goederen en dienstverlening die hierop betrekking heeft. EL&I heeft de primaire politieke en juridische verantwoordelijkheid voor de implementatie van de uitvoer- en doorvoercontrole - met name beslissingen over vergunningaanvragen. Uitvoervergunningen voor strategische goederen en diensten worden verleend namens de Staatssecretaris van EL&I.

De doelstelling van EL&I is om de internationale veiligheid te bevorderen zonder daarbij het Nederlandse bedrijfsleven meer dan noodzakelijk te belemmeren in zijn zakelijke mogelijkheden.

¹ Een consent is een vergunning tot invoer, uitvoer of doorvoer van bepaalde wapens onder de Wet wapens en munitie (Wwm). De term 'consent' wordt gebruikt als het gaat om een vergunning onder de Wwm. Meer informatie vindt u op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/wapens-en-munitie>.

Belastingdienst / Douane / Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (CDIU)

http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/douane_voor_bedrijven/veiligheid_gezondheid_economie_en_milieu_vgem/cdiu/cdiu_algemeen/

Bedrijven of personen die voornemens zijn goederen en technologie die voorkomen op lijsten van militaire of dual-use goederen uit of door te voeren, of strategische diensten te verlenen, dienen bij de Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (hierna: "CDIU") een aanvraag in voor een uitvoervergunning. De CDIU behandelt een groot deel van de aanvragen namens EL&I. Dit geldt vooral voor vergunningaanvragen voor uit- of doorvoer van strategische goederen naar de minder gevoelige landen. Maar een klein deel wordt aan EL&I zelf voorgelegd. De CDIU kan u ook helpen bij de beoordeling van het strategische karakter van goederen en u nader informeren over de regelingen rond strategische goederen.

De CDIU is onderdeel van de Belastingdienst/Douane van het ministerie van Financiën, en heeft mandaat om namens het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie uitvoervergunningen te verlenen.

Belastingdienst / Douane / Team POSS

Team POSS is toezichthouder op het terrein van precursoren, strategische goederen en sanctiewetgeving (afgekort als POSS). Het team opereert vanuit vijf vestigingen (Eindhoven, Hoofddorp, Rotterdam, Utrecht, Zwolle). Team POSS ondersteunt de Douane-risicobeheersingsorganisatie bij het uitzetten van douanecontroles, levert bijdragen aan risicoanalyses en geeft relevante informatie door aan de Douane. Team POSS brengt toezichtbezoeken aan bedrijven, geeft adviezen en bekijkt onder meer de administratie. Als Team POSS onregelmatigheden aantreft, kan de toezichthouder een waarschuwing geven of een proces-verbaal opmaken. Ook begeleidt team POSS met EL&I inspecties door OPCW in het kader van het Verdrag CW. POSS is onderdeel van de Belastingdienst/Douane van het ministerie van Financiën.

Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst – Economische controledienst (FIOD-ECD)

De opsporing van strafbare feiten op het terrein van strategische goederen is een taak van de FIOD-ECD. Als de Douane bij het toezicht en de controle op de naleving van de wetgeving over strategische goederen onregelmatigheden constateert, meldt zij die aan de Team POSS. Vindt Team POSS een opsporingsonderzoek gewenst of noodzakelijk, dan meldt het dat aan de FIOD-ECD. Die beslist of een opsporingsonderzoek noodzakelijk is. Als FIOD-ECD geen opsporingsonderzoek instelt, beslist Team POSS hoe een onregelmatigheid wordt afgehandeld. Daarnaast verricht de FIOD-ECD opsporingswerkzaamheden. Als informatie beschikbaar is die wijst op onregelmatigheden, dan doet een opsporingsteam verder onderzoek.

Andere instanties

De volgende instanties genoemd zijn eveneens betrokken bij het exportcontrolebeleid, maar voor concrete vragen over uitvoercontrole heeft u als onderneming met hen weinig of geen contact.

Ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ)

www.minbuza.nl

Het ministerie van Buitenlandse Zaken (hierna: "BZ") richt zich vooral op de internationaal-politieke aspecten van wapenbeheersing en het internationale veiligheidsbeleid. Als een vergunningaanvraag of sondageverzoek voor de export of doorvoer van militaire goederen is ingediend, raadpleegt EL&I voor specifieke landen BZ. BZ beoordeelt dan het specifieke land en de specifieke aanvraag op basis van de acht criteria van EU Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van 8 december 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie (Pb EG nr. L 335 van 13 december 2008). Afgifte van een vergunning voor de export vindt plaats indien is bevonden dat export niet in strijd is met de criteria. Hoewel EL&I de primaire politieke en juridische verantwoordelijkheid voor de implementatie van uitvoer- en doorvoercontrole heeft, speelt het advies van de minister van BZ een doorslaggevende rol als het gaat om beslissingen over gevoelige export en doorvoertransacties van militaire goederen. Ook bij aanvragen voor uitvoer naar ontwikkelingslanden² adviseert de

² Ontwikkelingslanden zijn landen die voorkomen op de OESO/DAC-lijst.

minister van BZ. Verder heeft BZ een consultatieplicht met andere landen die vergelijkbare aanvragen hebben afgewezen. Tijdens de consultatie wordt bezien of de aanvragen inderdaad overeenkomen. Op deze wijze wordt een eenduidige behandeling binnen Europa zo goed mogelijk gewaarborgd, omdat in vergelijkbare gevallen het oordeel wordt overgenomen.

Algemene Inlichting en Veiligheidsdienst (AIVD)

www.aivd.nl

De problematiek rond de verspreiding van massavernietigingswapens behoort deels tot de veiligheidstaak en deels tot de inlichtingentaak van de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst. De AIVD voorziet EL&I van passende informatie voor het exportcontrolebeleid. In het geval van gevoelige bestemmingen wordt de AIVD om informatie gevraagd over de betrouwbaarheid van bepaalde buitenlandse bedrijven of personen.

Militaire Inlichting en Veiligheidsdienst (MIVD)

www.defensie.nl/mivd

De Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst levert inlichtingen- en veiligheidsinformatie aan de vier krijgsmachtdelen van Defensie. Bij de MIVD zijn de inlichtingenvoorziening voor vredesoperaties en de inlichtingenvoorziening door het sterk toegenomen internationale terrorisme het centrale uitgangspunt. Het monitoren van leveranties van militaire goederen aan andere landen behoort deels tot de veiligheidstaak en deels tot de inlichtingentaak van de MIVD. De MIVD voorziet EL&I van passende informatie voor het exportcontrolebeleid.

Agentschap NL

<http://www.agentschapnl.nl/divisie/nl-evd-internationaal>

NL EVD Internationaal (de voormalige Economische Voorlichtingsdienst) is de uitvoeringsorganisatie voor de rijksoverheid op het gebied van internationaal ondernemen en internationale samenwerking. NL EVD Internationaal heeft geen officiële rol in het exportcontrolebeleid maar is vaak aanspreekpunt voor bedrijven die internationaal zaken doen en is daarom belangrijk als het gaat om voorlichting over het exportcontrolebeleid. Bij de EVD werken medewerkers met specifieke landenkennis.

Kamers van Koophandel (KvK)

www.kvk.nl

De Kamers van Koophandel hebben in Nederland geen officiële rol in het exportcontrolebeleid. Wel zijn de KvK vaak aanspreekpunt voor startende exporteurs en exporteurs in het algemeen. Bij de KvK zijn exportadviseurs werkzaam die doorgaans op de hoogte zijn van de regels voor exportcontrole. Bij gesprekken met exporterende bedrijven kunnen zij wijzen op vergunningverplichtingen als het desbetreffende bedrijf daar zelf niet aan gedacht heeft. Verdere voorlichting van de KvK gaat via de website www.kvk.nl.

3. Wat zijn strategische goederen?

3.1 Inleiding strategische goederen

Strategische goederen zijn goederen waaraan om veiligheidsredenen en internationale afspraken zo veel strategisch belang wordt toegekend, dat de uitvoer ervan niet of alleen onder voorwaarden mag plaatsvinden. Het gaat meestal om goederen die voor militaire doeleinden of voor de vervaardiging van massavernietigingswapens kunnen worden gebruikt.

De term strategische goederen omvat zowel militaire goederen als goederen voor tweërlei gebruik, doorgaans dual-use goederen genoemd. Dual-use goederen kunnen naast een normaal civiel gebruik óók een militaire toepassing hebben (conventionele dual-use goederen) of een toepassing hebben bij de ontwikkeling en productie van massavernietigingswapens (in het Engels: weapons of mass destruction, afgekort tot WMD) of de raketten die deze wapens naar hun doel brengen.

Militaire goederen en conventionele dual-use goederen

Welke goederen als 'militair' worden beschouwd, mag juridisch gezien ieder land zelf bepalen, maar Nederland baseert zich daarvoor wel op multilaterale afspraken met andere producentlanden. Het Wassenaar Arrangement, het exportcontroleregime op het terrein van militaire goederen en conventionele dual-use goederen, stelt een lijst van controlegoederen samen. De Gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen waar de Uitvoeringsregeling strategische goederen naar verwijst, is in feite een rechtstreekse vertaling van de Wassenaar Arrangement Munitions List. Die lijst wordt in de praktijk ook gehanteerd door een aantal landen dat zelf niet deelneemt aan het Wassenaar Arrangement. Het Wassenaar Arrangement stelt ook een lijst met conventionele dual-use goederen samen. Deze conventionele dual-use goederen zijn samen met niet-conventionele dual-use goederen opgenomen in de bijlagen bij de dual-use verordening van de Europese Unie³.

Niet-conventionele dual-use goederen

Voor niet-conventionele dual-use goederen bestaan gespecialiseerde exportcontroleregimes. De Nuclear Suppliers Group, de Australia Group en het Missile Technology Control Regime buigen zich over toepassingen voor kernwapens, biologische en chemische wapens, respectievelijk raketten die geschikt zijn om een WMD-lading naar hun doel te voeren. Deze regimes, waarvan Nederland actief lid is, stellen lijsten met dual-use goederen op. Nederland heeft tijdens de onderhandelingen in de regimes invloed op welke goederen op de lijst komen, maar zodra de regimes een besluit hebben genomen, bundelt de Europese Commissie de verschillende lijsten. Deze niet-conventionele dual-use goederen zijn, samen met de conventionele dual-use goederen van het Wassenaar Arrangement, opgenomen in de bijlagen bij de dual-use verordening van de Europese Unie. Die wordt vervolgens via de (rechtstreeks werkende) dual-use verordening van kracht in alle lidstaten⁴.

Voorbeelden

Om een idee te geven van het type dual-use goederen en van de overwegingen bij de beoordeling van vergunningaanvragen vindt u hieronder twee praktische voorbeelden: een voorbeeld met dual-use goederen die WMD-gerelateerd zijn en een voorbeeld met conventionele dual-use goederen.

1. Bepaalde brandvertragers, die doorgaans gebruikt worden in de bouw of in de kunststoffenindustrie, kunnen door verbinding of reactie met andere chemicaliën gebruikt worden voor de productie van gifgassen. Tegen het civiele gebruik van brandvertragers heeft Nederland geen bezwaar. Maar via de vergunningplicht bij uitvoer wil EL&I wel gewaarborgd zien dat de brandvertragers uitsluitend voor het opgegeven civiele doel worden gebruikt. Hoe

³ De dual-use verordening met bijlagen kunt u vinden via <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R0428:20120107:NL:PDF> en <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:129:0012:0280:NL:PDF>.

⁴ Zie 3.

gevoeliger het land, des te strenger zijn de verlangde waarborgen. Dit varieert van een simpele eindgebruikerverklaring tot afspraken over inspecties van de fabriek waar de desbetreffende brandvertrager verwerkt wordt. Meent het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie dat er onvoldoende waarborgen zijn voor civiel eindgebruik, dan wordt de vergunningaanvraag afgewezen.

2. Beeldversterkerbuizen worden zowel in militaire nachtzichtapparatuur gebruikt als in beveiligings- of (bepaalde) televisiecamera's. Afhankelijk van het ontwerp worden de buizen als militaire goederen, dual-use goederen of als niet-vergunningplichtig bestempeld. Omdat niet het gebruik, maar het ontwerp bepalend is, kan het voorkomen dat militaire buizen juist civiel gebruikt worden en dat buizen die onder de dual-use lijst vallen (en in de praktijk kwalitatief net iets minder zullen zijn) toch in nachtzichtapparatuur voor militairen worden ingebouwd. In veel gevallen is dat geen probleem, maar soms is het niet wenselijk dat een buitenlands leger apparatuur ontvangt met Nederlandse dual-use componenten – denk daarbij bijvoorbeeld aan legers van landen waarop een wapenembargo van toepassing is. Via de vergunningplicht bij uitvoer kan worden afgedwongen dat de buitenlandse afnemer de buizen slechts verwerkt in apparatuur voor landen waar Nederland ook een vergunning voor rechtstreekse levering zou verlenen.

3.1.1 Bepalen of een product een strategisch goed is

Om te bepalen of een product een strategisch goed is, is het nodig de technische specificaties van de goederen te vergelijken met de omschrijvingen die op de lijsten van strategische goederen voorkomen. Het vaststellen hiervan is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de exporteur. Weblinks naar de goederenlijsten vindt u in de bijlage van dit handboek. De CDIU voegt aan de EU dual-use goederenlijst letters toe waaruit direct blijkt onder welk regime het product valt. Dat overzicht vindt u in het PDF-document dat als bijlage bij het handboek strategische goederen en diensten is gevoegd.

De vraag of een product strategisch is, is van belang voor het al dan niet bestaan van een vergunningplicht. Indien de goederen niet in de lijsten te vinden zijn en om die reden in principe niet gecontroleerd zijn, kan het van praktisch nut zijn dat ook de douane en andere betrokken instanties worden geïnformeerd over de uitvoer van de goederen. Als u twijfelt, kunt u een verklaring aanvragen ter bevestiging dat de betrokken goederen niet vergunningplichtig zijn. In 5.2

Indeling van de goederen wordt verder ingegaan op de indeling van goederen en hoe u hierbij hulp kunt krijgen.

3.2 Militaire goederen

De Gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen kunt u vinden via <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:085:0001:0036:NL:PDF>.

De gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen is een vertaling van de in internationaal verband overeengekomen Munitions List van het Wassenaar Arrangement. Militaire goederen zijn bijvoorbeeld wapens, wapensystemen, technologie en software of specifiek voor militaire doeleinden vervaardigd materiaal. Deze goederen zijn onderverdeeld in de posten ML1 t/m ML22. De 22 posten geven gedetailleerde omschrijvingen van militaire goederen, veelal inclusief toebehoren en/of onderdelen en aanverwante apparatuur.

De EU-lijst van militaire goederen is vertaald naar alle officiële talen van de EU. Het kan voorkomen dat de Nederlandse tekst niet duidelijk is of dat er geen overeenstemming lijkt tussen de Nederlandse en Engelse tekst. In geval van twijfel over de tekst is de Engelse versie leidend.

Op de volgende pagina vindt u een korte omschrijving van de categorieën (voor een volledige omschrijving zie de militaire lijst):

HANDBOEK STRATEGISCHE GOEDEREN EN DIENSTEN

ML1	Wapens met gladde loop met een kaliber van minder dan 20 mm, andere wapens en machinegeweren met een kaliber van 12,7 mm (kaliber 0,50 inch) of minder en toebehoren
ML2	Wapens met gladde loop met een kaliber van 20 mm of meer, andere wapens met een kaliber groter dan 12,7 mm (kaliber 0,50 inch) en werpers en toebehoren en speciaal ontworpen onderdelen
ML3	Munitie en ontstekingsinstellingsinrichtingen en speciaal ontworpen onderdelen
ML4	Bommen, torpedo's, raketten, geleide projectielen en andere ontploffingsmechanismen en -ladingen speciaal ontworpen voor militair gebruik, en speciaal ontworpen onderdelen daarvoor
ML5	Vuurgeleidingssystemen en aanverwante alarm- en waarschuwingssystemen, en aanverwante systemen, controle- en uitruchtingsapparatuur en apparatuur voor tegenmaatregelen, speciaal ontworpen voor militair gebruik en speciaal ontworpen onderdelen en toebehoren daarvoor
ML6	Voertuigen en onderdelen daarvoor
ML7	Chemisch of biologisch toxisch materiaal, "stoffen voor oproerbeheersing", radioactief materiaal, aanverwante apparatuur, onderdelen en materialen
ML8	"Energetische materialen", en aanverwante substanties
ML9	Oorlogsschepen, speciale scheepsuitrusting en toebehoren en onderdelen daarvoor, speciaal ontworpen voor militair gebruik
ML10	"Vliegtuigen", "lichter dan luchttoestellen", luchtvaartuigen voor onbemand gebruik, vliegtuigmotoren, en uitrusting voor "vliegtuigen", aanverwante uitrustingsstukken en onderdelen, speciaal ontworpen of aangepast voor militair gebruik
ML11	Elektronische apparatuur die nergens anders in de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen is bedoeld en speciaal ontworpen onderdelen daarvoor
ML12	Hoge kinetische energiewapensystemen (High velocity kinetic weapon systems) en aanverwante apparatuur en speciaal ontworpen onderdelen daarvoor
ML13	Gepantserde of beschermende apparatuur en onderdelen
ML14	Speciaal militair oefenmaterieel of apparatuur voor het nabootsen van militaire scenario's, simulatoren speciaal ontworpen voor opleiding in het gebruik van vuurwapens of andere wapens die onder ML1 of ML2 vallen, en speciaal ontworpen onderdelen en toebehoren daarvoor
ML15	Beeldvormingsapparatuur en apparatuur voor tegenmaatregelen speciaal ontworpen voor militair gebruik, en speciaal ontworpen onderdelen en toebehoren daarvoor
ML16	Smeedstukken, gietstukken en andere halffabricaten waarvan het gebruik in een in deze militaire lijst bedoeld product identificeerbaar is door de compositie, geometrie of functie van het materiaal, en welke speciaal ontworpen zijn voor de producten welke bedoeld zijn in ML1 tot en met ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 of ML19
ML17	Militaire uitrustingsstukken, materialen en bibliotheekprogramma's en speciaal ontworpen onderdelen daarvoor
ML18	Apparatuur en technologie voor de productie van goederen, genoemd in de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen
ML19	Gerichte energiewapensystemen, daarmee verbonden apparatuur of apparatuur voor tegenmaatregelen en testmodellen en speciaal ontworpen onderdelen daarvoor
ML20	Cryogene en "supergeleidende" apparatuur en speciaal ontworpen onderdelen en toebehoren daarvoor
ML21	"Programmatuur"
ML22	"Technologie"

Belangrijk om op te merken is dat de goederen in ML7b ook onder het Verdrag chemische wapens vallen (de zogeheten lijst 1-stoffen), en dat voor deze stoffen een apart beleid geldt. Zie 3.4 Chemicaliën van het Verdrag chemische wapens en 4.4 Chemicaliën van het Verdrag chemische wapens.

3.3 Goederen en technologie voor tweërlei gebruik (ook: dual-use goederen)

De recentste lijst van dual-use goederen kunt u vinden via <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:129:0012:0280:NL:PDF>. Bijlage I geeft een overzicht van goederen waarvoor een vergunning vereist is bij uitvoer uit de Europese Unie. Voor de goederen in bijlage IV van de dual-use verordening is ook een uitvoervergunning verplicht bij intracommunautaire overdrachten, zie <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R0428:20120107:NL:PDF>.

De Europese dual-use verordening verstaat onder goederen voor tweërlei gebruik, of dual-use goederen, een goed dat zowel een civiele als een militaire bestemming kan hebben. De dual-use goederen die door de dual-use verordening worden gecontroleerd zijn opgenomen in de bijlagen bij de verordening.

In dit handboek wordt gesproken over dual-use "goederen" in plaats van "producten", maar daaronder moet worden verstaan dual-use goederen met inbegrip van programmatuur en technologie.

Dual-use goederen zijn onderverdeeld in tien categorieën:

- 0 – Nucleaire goederen
- 1 – Materialen, chemicaliën, "micro-organismen", "toxines"
- 2 – Materiaalbewerking
- 3 – Elektronica
- 4 – Computers
- 5 – Telecommunicatie en "informatiebeveiliging"
- 6 – Sensoren en lasers
- 7 – Navigatie en vliegtuigelektronica
- 8 – Zeewezen en schepen
- 9 – Ruimtevaart en voortstuwing

De exportcontrole op dual-use goederen gebruik beoogt te voorkomen dat bepaalde goederen die normaal gesproken voor civiele doeleinden zijn, gebruikt worden voor de ontwikkeling en productie van wapens, in het bijzonder wapens die gericht zijn op massavernietiging (kernwapens, chemische strijdgassen of biologische wapens) en de raketten waarmee zulke massavernietigingswapens naar een doel kunnen worden geleid.

De selectie van de dual-use goederen waarvan de uitvoer vanuit de Europese Unie zonder vergunning verboden is, vindt in eerste instantie plaats in de multilaterale exportcontroleregimes als de NSG, AG, en MTCR en, als het om dual-use goederen gaat die gebruikt kunnen worden voor de ontwikkeling en productie van conventionele wapens, het Wassenaar Arrangement. Daarnaast staan bepaalde chemische stoffen en substanties onder controle als gevolg van afspraken die in het kader van het Verdrag CW zijn gemaakt.

De goederenlijsten van de exportcontroleregimes en het Verdrag CW worden dan door de Europese Unie samengebracht in bijlage I en bijlage IV van de dual-use verordening. Bijlage I bij de dual-use verordening 428/2009 is in april 2012 aangepast en opgenomen in verordening 388/2012 die wijzigingen aanbrengt op 428/2009. Deze wijzigingen zijn nog niet geconsolideerd in 428/2012. Voor bijlage I kijkt u dus in verordening 388/2012:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:129:0012:0280:NL:PDF>.

In bijlage I van de dual-use verordening ziet u dat de goederen een SGP code hebben. Op de volgende pagina vindt u uitleg over deze code.

VOORBEELD DUAL-USE GOEDEREN SGP CODE: [N] 2B231

[N]	2	B	231
Als goederen ook op basis van een non-proliferatieregime of verdrag op de lijst zijn geplaatst wordt bij de post ook het gerelateerde regime genoemd.* <u>Eerste letter</u> [W]- Wassenaar Arrangement [M]- MTCR [N] - NSG dual-use lijst [T] - NSG trigger list (cat. 0) [A] - AG [C1]- CW lijst 1-stoffen (militair) [C2]- CW lijst 2-stoffen (dual-use) [C3]- CW lijst 3-stoffen (dual-use)	Dit nummer geeft de categorie goederen weer. <u>Categorienummer</u> 0 – Nucleaire goederen 1 – Materialen, chemicaliën, “micro-organismen”, “toxines” 2 – Materiaalbewerking 3 – Elektronica 4 – Computers 5 – Telecommunicatie en “informatiebeveiliging” 6 – Sensoren en lasers 7 – Navigatie en vliegtuigelektronica 8 – Zeewezen en schepen 9 – Ruimtevaart en voortstuwing	Deze letter zegt iets over de soort goederen. <u>Tweede letter</u> A = Systemen, apparatuur en onderdelen B = Test-, inspectie- en productieapparatuur C = Materialen D = Software E = Technologie	Als goederen uitsluitend op basis van een van de non-proliferatieregimes op de lijst zijn geplaatst, worden de bovengenoemde nummers gebruikt. <u>Postnummer</u> 001 t/m 099 – Wassenaar Arrangement 100 t/m 199 - MTCR 200 t/m 299 - NSG 300 t/m 399 - AG 350, 351 en 450 - Verdrag CW

* De “eerste letter” voegt de CDIU toe aan de dual-use goederenlijst die de EU-lijst samenstelt (bijlage I van de dual-use verordening). Dat doet hij opdat bedrijven gemakkelijker kunnen zien onder welk exportcontroleregime hun goederen vallen. Deze aangepaste versie van de dual-use goederenlijst is opgenomen in het PDF-document dat bij dit handboek is gevoegd.

3.4 Chemicaliën van het Verdrag chemische wapens

Bepaalde chemicaliën komen zowel op de lijst militaire goederen als op de lijst van dual-use goederen voor. Het gaat dan om de chemicaliën die worden vermeld in de bijlage inzake stoffen bij het Verdrag chemische wapens. Bepaalde activiteiten met betrekking tot die stoffen worden niet door het Verdrag CW verboden, maar zijn wel aan een strengere controle onderworpen naarmate een categorie stoffen meer gevaar oplevert.

Het Verdrag chemische wapens maakt onderscheid tussen ‘lijst 1’, ‘lijst 2’, ‘lijst 3’ en de zogeheten ‘onderscheiden organische stoffen’ (ook wel DOC-stoffen genoemd). Naast de bepalingen voor in- en uitvoer gelden voor deze chemische stoffen ook kennisgevingsverplichtingen. De details hiervan worden hier niet verder beschreven en kunt u nalezen in de ‘Handleiding voor de chemische

industrie en voor handelaars in chemische producten'. Die is te vinden via www.rijksoverheid.nl/exportcontrole onder het kopje Verdrag chemische wapens.

Lijst 1-stoffen: Chemische wapens

Lijst 1-stoffen vormen door hun grote giftigheid een groot risico voor de doeleinden van het Verdrag. Deze stoffen hebben geen enkele of slechts een beperkte civiele (bijvoorbeeld farmaceutische) toepassing en worden vrijwel nooit door de industrie gemaakt. Lijst 1-stoffen mogen alleen onder strikte voorwaarden en slechts in zeer kleine hoeveelheden worden geproduceerd, verwerkt, verbruikt en verhandeld.

Lijst 1-stoffen van het Verdrag CW zijn grotendeels opgenomen in de EU-lijst van militaire goederen. Die stoffen zijn te vinden onder post ML7 onderdeel b en worden aangemerkt als 'stoffen voor chemische oorlogvoering'.

Alleen de lijst 1-stoffen ricine en saxitoxine zijn niet geclassificeerd als militaire goederen maar zijn opgenomen in bijlagen I en IV van de dual-use verordening, post 1C351 d. 4 en 5. Lijst 1-stoffen worden in de bewerkte goederenlijst bij dit handboek aangeduid met [C1].

Lijst 1-stoffen zijn uitgezonderd van de werking van het Besluit strategische goederen, omdat het verhandelen van lijst 1-chemicaliën in principe is verboden. Slechts in beperkte gevallen kan voor overdracht van een lijst 1-stof ontheffing worden verleend (zie

5.7 Ontheffingen en vergunningen voor de uit- of invoer van stoffen van het Verdrag chemische wapens).

Lijst 2-stoffen: Zeer geschikt voor vervaardiging van chemische wapens

Lijst 2-stoffen houden een beperkter, maar nog altijd aanmerkelijk risico in voor de doeleinden van het Verdrag CW. Sommige op deze lijst voorkomende stoffen worden voor commerciële doeleinden geproduceerd. Een aantal lijst 2-stoffen is sleutelvoorloper van op lijst 1 voorkomende toxische stoffen.

Lijst 2-stoffen zijn dual-use goederen, wat wil zeggen dat de stoffen zijn opgenomen in bijlage I van de dual-use verordening, post 1C350 en 1C450. De enige uitzondering is BZ, of 3-quinuclidinylbenzilaat (CAS 6581-06-2), dat is opgenomen in de EU-lijst van militaire goederen onder post ML7 onderdeel b, 3a (stoffen voor chemische oorlogvoering, verdovende gassen). Lijst 2-stoffen worden in de bewerkte goederenlijst bij dit handboek aangeduid met [C2].

Lijst 3-stoffen: Geschikt voor vervaardiging van chemische wapens

Lijst 3-stoffen brengen een zeker risico met zich mee voor de doeleinden van het Verdrag CW. Een deel van de op deze lijst voorkomende chemicaliën wordt echter op grote schaal in de chemische industrie gebruikt en kent een brede commerciële toepassing.

Lijst 3-stoffen zijn dual-use goederen. Ze zijn opgenomen in bijlage I van de dual-use verordening, post 1C350 en 1C450 en worden in de bewerkte goederenlijst bij dit handboek aangeduid met [C3].

Overig

Voor regelgeving rond DOC-stoffen (onderscheiden organische stoffen) verwijzen we naar de 'Handleiding voor de chemische industrie en voor handelaars in chemische producten'. Deze is te vinden via www.rijksoverheid.nl/exportcontrole onder het kopje Verdrag chemische wapens. Voor in- en uitvoer van deze chemicaliën gelden geen aanvullende regelingen.

De regels met betrekking tot in- en uitvoer van de stoffen die worden genoemd in de bijlage over stoffen van het Verdrag chemische wapens zijn neergelegd de dual-use verordening en het Besluit strategische goederen.

Overigens geldt voor de verplichte kennisgevingen die een bedrijf moet doen bij de invoer of uitvoer van lijst 2- en lijst 3-stoffen dat ook overdracht van de ene EU-lidstaat naar de andere valt onder de definitie van invoer en uitvoer. Dat is dus anders dan bij de dual-use verordening, waar 'uitvoer' gelijk staat aan uitvoer uit de Europese Unie.

3.5 Aanvullende regelingen

3.5.1 Vangnet voor goederen die niet in de bijlagen van de dual-use verordening staan

Catch-all beschikking – art. 4 van de dual-use verordening

Naast de controle op de uitvoer van goederen die op controlelijsten staan, kan - indien daartoe aanleiding bestaat - ook de uitvoer van andere goederen een vergunningplicht opgelegd krijgen door middel van een catch-all-beschikking. Die kan worden opgelegd als zich omstandigheden voordoen zoals bepaald in artikel 4 van de dual-use verordening.

De nationale autoriteiten van de Europese lidstaten kunnen gebruik maken van de bevoegdheid om een catch-all op te leggen op (in principe) niet vergunningplichtige goederen indien:

- er aanwijzingen bestaan dat de betrokken goederen bestemd zijn of kunnen zijn voor projecten van massavernietigingswapens of overbrengingsmiddelen daarvoor;
- deze goederen gebruikt kunnen worden voor "militair eindgebruik" en op het kopende land of land van bestemming door de Raad van de Europese Unie, de Veiligheidsraad van de VN of de OVSE een bindend wapenembargo is afgekondigd;
- de betrokken goederen bestemd zijn of kunnen zijn om gebruikt te worden als onderdelen van militaire goederen die op de EU-lijst van militaire goederen lijst voorkomen en die ten onrechte zonder vergunning zijn uitgevoerd.

In zo'n geval ontvangt de exporteur een individuele beschikking met deze mededeling.

Als de exporteur er kennis van draagt dat de betrokken, in principe niet vergunningplichtige goederen die hij wenst uit te voeren geheel of ten dele bestemd zijn voor een van de in bovengenoemde doeleinden, dient hij dit mede te delen aan EL&I. EL&I besluit of het nodig is dat voor de betrokken uitvoer een vergunning wordt vereist.⁵

Aangezien het opleggen van een catch-all-beschikking inbreuk kan maken op de rechtszekerheid, gaat de overheid zeer zorgvuldig en terughoudend om met de bevoegdheid om in individuele gevallen een vergunningplicht op te leggen.

In gevallen van bedreiging voor de openbare veiligheid of mensenrechtenoverwegingen – art. 8 van de dual-use verordening

Bij ministeriele regeling kan EL&I om redenen van openbare veiligheid of uit mensenrechtenoverwegingen een verbod instellen op, of een vergunning verplicht stellen voor de uitvoer van dual-use goederen die niet op de lijst van bijlage I van de dual-use verordening voorkomen.

3.5.2 Ad-hoc beschikking - vergunningplicht doorvoer militaire goederen

Voor doorvoorzendingen van militaire goederen die zijn uitgezonderd van de doorvoer vergunningplicht, geldt in sommige gevallen een meldplicht. Die meldplicht heeft als belangrijkste doel het in kaart brengen van de aard en omvang van de doorvoer van militaire goederen over Nederlands grondgebied, maar kan ook informatie genereren die ertoe leidt dat een van de vergunningplicht uitgezonderde zending op ad-hoc basis alsnog onder vergunningplicht wordt gebracht. Van de mogelijkheid om een ad-hoc vergunningplicht op te leggen wordt gebruik gemaakt als er aanwijzingen bestaan dat een zending niet al onder de effectieve controle van het land van herkomst staat⁶, of als een zending tijdens de doorvoer over Nederlands grondgebied een andere dan bij de afgifte van een uitvoervergunning beoogde bestemming lijkt te krijgen.

⁵ Rechtsbasis is artikel 4.4 van de dual-use verordening.

⁶ Bijvoorbeeld als de exportvergunning ontbreekt of de meegezonden documentatie niet compleet is.

3.5.3 Benelux

Het handelsverkeer van militaire goederen tussen de Beneluxlanden is niet aan een vergunningplicht onderhevig. Bij doorvoer geldt wel een meld- of vergunningplicht.⁷ Maar, als de goederen uit Nederland worden uitgevoerd door Beneluxlanden naar een andere eindbestemming, dan moet net zoals bij uitvoer naar landen buiten de Benelux, gewoon een vergunning worden aangevraagd.

3.5.4 Sancties en embargo's⁸

Sanctiemaatregelen zijn politieke instrumenten in het buitenlands en veiligheidsbeleid van de Verenigde Naties en de Europese Unie. Het zijn dwingende, niet-militaire instrumenten die worden ingezet als reactie op schendingen van het internationale recht of op regimes die de rechtstatelijke en democratische beginselen niet eerbiedigen, in een poging een kentering teweeg te brengen. De meest voorkomende sancties zijn wapenembargo's, handelsrestricties, financiële sancties (bevrozing van tegoeden) en reis- en visumbeperkingen.

N.B. Het kan voorkomen dat op grond van de dual-use verordening een vergunning vereist is, terwijl op basis van een sanctieregeling een verbod geldt. Dat verbod gaat dan voor.

Sanctiemaatregelen berusten meestal op een resolutie van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties die vervolgens in een Europese regeling terechtkomen. Een aantal sanctiemaatregelen heeft een autonome communautaire grondslag. De sanctiemaatregelen in EU-verband zijn neergelegd in gemeenschappelijke standpunten en/of in verordeningen. Wanneer de maatregelen uitsluitend een opdracht aan de lidstaten inhouden (bijvoorbeeld visumrestricties), kan worden volstaan met een Gemeenschappelijk Standpunt. Is de normstelling gericht op particulieren (bijvoorbeeld een bevrozing van tegoeden), dan wordt ook een verordening vastgesteld. Gelet op de competentie van de Europese regelgever zijn wapenembargo's uitsluitend verankerd in Gemeenschappelijke Standpunten. Nederland neemt een EU-wapenembargo op in nationale sanctieregelingen.

Nederland volgt op het gebied van sancties en wapenembargo's dus het beleid van de Europese Unie, maar zet de EU-besluiten daarover wel om in (nationale) sanctieregelingen onder de Sanctiewet 1977 om te waarborgen dat overtredingen strafbaar gesteld worden.

Websites:

www.rijksoverheid.nl/exportcontrole

http://ec.europa.eu/external_relations/cfsp/sanctions/measures.htm

⁷ Rechtsbasis van deze vrijstelling is het Besluit strategische goederen.

⁸ Rechtsbasis voor handhaving van internationale sancties is de Sanctiewet 1977.

4. Het beleid en de instrumenten

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de bestaande regelgeving voor uitvoer, overdracht, doorvoer, en tussenhandel van verschillende strategische goederen en diensten.

4.1 Uitvoer van strategische goederen

4.1.1 Uitvoer en overdracht van militaire goederen

a) Definities

- Uitvoer: Onder 'uitvoer uit Nederland' wordt in het Besluit strategische goederen verstaan: het doen verlaten van goederen van Nederlands grondgebied naar *een derde land*.⁹
- Overdracht: Onder 'overdracht uit Nederland' wordt in het Besluit strategische goederen verstaan: elke overbrenging of verplaatsing van een militair goed van het Nederlands grondgebied naar een bestemming *in een andere lidstaat*.
- Nederlands grondgebied: Het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden in Europa.
- Derde land: Een land niet zijnde een lidstaat
- Lidstaat: Een lidstaat van de Europese Unie, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein.

b) De regels

Algemene vergunningplicht

De uitvoer en overdracht vanuit Nederland van militaire goederen is verboden zonder vergunning van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Deze vergunningplicht geldt ook in geval van militaire goederen die worden afgestoten door de Nederlandse krijgsmacht.

Uitzonderingen vergunningplicht

Uitgezonderd van deze vergunningplicht is de overdracht of uitvoer van¹⁰:

- militaire goederen met eindbestemming België of Luxemburg;
- militaire goederen bestemd voor gebruik door de Nederlandse krijgsmacht;
- militaire goederen eigendom van en bestemd voor gebruik door NAVO-krijgsmachten, het Joint Force Command Brunssum (het vroegere AFCENT);
- militaire goederen, eigendom van het ERA;
- militaire voertuigen, die worden gebruikt door vreemde strijdkrachten bij gelegenheid als staats- of beleefdheidsbezoeken, vlootschouwen of luchtvaartmanifestaties.

Voor deze uitzonderingen geldt daarnaast ook geen meldplicht.

Ook uitgezonderd van de vergunningplicht bij uitvoer zijn stoffen die zowel op de EU lijst van militaire goederen voorkomen als op lijst 1 van het Verdrag chemische wapens. Hiervoor geldt namelijk een verbod met ontheffingsmogelijkheden.¹¹ Zie

⁹ Dit is anders dan doorvoer, waaronder wordt verstaan het vervoer van goederen die uitsluitend het Nederlands grondgebied worden binnengebracht om via dat gebied te worden vervoerd naar een bestemming buiten het Nederlands grondgebied. Rechtsbasis hiervoor is het Besluit strategische goederen, art. 5.

¹⁰ Rechtsbasis hiervoor is het Besluit strategische goederen en de Uitvoeringsregeling strategische goederen 2012.

¹¹ Rechtsbasis is het Besluit strategische goederen, art. 11 lid 2 en artikel 18 lid 2.a.

5.7 Ontheffingen en vergunningen voor de uit- of invoer van stoffen van het Verdrag chemische wapens.

Wel is het mogelijk dat EL&I voor de overdracht of uitvoer van militaire goederen waarvoor in principe geen vergunningplicht geldt, toch een vergunning te eisen:

- indien het belang van de internationale rechtsorde of een daarop betrekking hebbende internationale afspraak dat vereist, of
- indien de staatssecretaris van EL&I dit noodzakelijk acht voor de bescherming van de wezenlijke belangen van de nationale veiligheid.¹²

Indien wordt vastgesteld dat geen bezwaren bestaan tegen de voorgenomen overdracht of uitvoer, verleent het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een uitvoervergunning.

4.1.2 Uitvoer van dual-use goederen

a) Definities

- Uitvoer: Onder uitvoer wordt in de dual-use verordening verstaan: uitvoer van communautaire goederen alsmede de wederuitvoer van niet-communautaire goederen.
 - Uitvoer is een uitvoerregeling in de zin van artikel 161 van Verordening (EEG) nr. 2913/92 (het Communautaire Douane Wetboek);
 - Wederuitvoer is wederuitvoer in de zin van artikel 182 van het Communautaire Douane Wetboek; maar met uitsluiting van producten in doorvoer (zie 4.2 Doorvoer); en
 - de overdracht van programmatuur of technologie is door middel van elektronische media, met inbegrip van faxapparaten, telefoon, elektronische post of elk ander elektronisch middel, naar een bestemming buiten de Europese Unie; dit omvat het in elektronische vorm beschikbaar stellen van deze programmatuur en technologie aan natuurlijke personen of rechtspersonen of partnerschappen buiten de Unie.¹³

b) De regels

Binnen de EU: Geen vergunningplicht maar eisen aan handelsdocumenten

De handel in dual-use goederen die enkel zijn opgenomen in bijlage I van de dual-use verordening (en niet ook in bijlage IV worden genoemd), is binnen de Unie niet aan een vergunningplicht gebonden.

Hoewel er geen vergunningplicht is voor de uitvoer naar andere EU-lidstaten van dual-use goederen die alleen in bijlage I van de dual-use verordening zijn opgenomen, dient nog wel het volgende voorschrift te worden nageleefd:

- op relevante handelsbescheiden (zoals offertes en facturen) die betrekking hebben op de overbrenging binnen de Unie van de in de lijst van bijlage I vermelde dual-use goederen, dient duidelijk te worden vermeld dat die goederen bij uitvoer uit de Unie aan controle worden onderworpen.

Uitzondering vrij verkeer

Bepaalde goederen in bijlage I van de dual-use verordening zijn ook opgenomen in bijlage IV van de verordening. Voor deze goederen is vrij verkeer tussen EU-lidstaten niet mogelijk. In bijlage IV zijn namelijk de meest gevoelige goederen opgesomd. Voor de dual-use goederen genoemd in bijlage IV van de dual-use verordening bestaat ook voor overdracht binnen de Europese Unie een vergunningplicht.

¹² Rechtsbasis is het Besluit strategische goederen, art. 18 lid 3.

¹³ In geval van uitvoer van dual-use goederen beperkt de definitie zich tot de fysieke overdracht van programmatuur en technologie. De uitvoer van niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie wordt in 4.3.1 Niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie behandeld. Daar wordt onder uitvoer ook verstaan de mondelinge overdracht van technologie als de technologie via de telefoon wordt beschreven.

Buiten de EU: Algemene vergunningplicht

Voor de uitvoer vanuit de Europese Unie van dual-use goederen genoemd in bijlage I van de dual-use verordening is een vergunning vereist.

4.2 Doorvoer

4.2.1. Doorvoer van militaire goederen

a) Definities

- Doorvoer: In het Besluit strategische goederen is 'doorvoer door Nederland' gedefinieerd als het vervoer van goederen die uitsluitend het Nederlands grondgebied worden binnengebracht om via dat gebied te worden vervoerd naar een bestemming buiten het Nederlands grondgebied.
- Nederlands grondgebied: Het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden in Europa.

b) De regels

Vergunningplicht

Voor doorvoer door Nederland van militaire goederen is een vergunning van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie nodig.

Indien wordt vastgesteld dat geen bezwaren bestaan tegen de voorgenomen doorvoer, verleent het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een doorvoervergunning.

Uitzonderingen vergunningplicht¹⁴

Uitgezonderd van de vergunningplicht zijn doorvoerezendingen van militaire goederen die:

- herkomstig zijn uit, of als eindbestemming hebben: Australië, Japan, Nieuw-Zeeland, Zwitserland, één van de lidstaten van de Europese Unie of de NAVO en de militaire goederen in Nederland **niet** worden overgeladen;
- Herkomstig zijn uit een EU-lidstaat en als eindbestemming hebben een EU-lidstaat.

In deze gevallen geldt een meldplicht.

- goederen die zonder aanlanding worden vervoerd door de territoriale wateren, of door het luchtruim van Nederland;
- militaire goederen door of ten behoeve van de Nederlandse krijgsmacht;
- militaire goederen door of ten behoeve van NAVO-krijgsmachten, het Joint Force Command Brunssum (het vroegere AFCENT) of het ERA;
- militaire voertuigen, eigendom van of in gebruik bij een krijgsmacht ten behoeve van de bunkering van die voertuigen, of ter gelegenheid van evenementen als staats- of beleefdheidsbezoeken, vlootschouwen of luchtvaartmanifestaties.

Voor deze uitzonderingen is er geen meldplicht.

Voor meer informatie over de meldingen zie 5.5 Vergunningen en meldingen voor militaire goederen.

De meldplicht heeft als belangrijkste doel het in kaart brengen van de aard en omvang van de doorvoer van militaire goederen over Nederlands grondgebied. Maar de melding kan ook informatie genereren die ertoe leidt dat de staatssecretaris van EL&I op ad-hoc basis alsnog een van de vergunningplicht uitgezonderde zending onder vergunningplicht brengt. Van deze mogelijkheid wordt gebruik gemaakt:

- als er aanwijzingen bestaan dat een zending niet al onder de effectieve controle van het land van herkomst staat, of

¹⁴ Rechtsbasis voor het doorvoerbeleid is het Besluit strategische goederen.

- als een zending tijdens de doorvoer over Nederlands grondgebied een andere bestemming lijkt te krijgen dan de beoogde bestemming ten tijde van afgifte van de uitvoervergunning, of
- indien het belang van de internationale rechtsorde of een daarop betrekking hebbende internationale afspraak dat vereist,¹⁵ of
- indien de staatssecretaris van EL&I dit noodzakelijk acht voor de bescherming van de wezenlijke belangen van de nationale veiligheid¹⁶
- als er informatie is, bijvoorbeeld afkomstig van veiligheids- en inlichtingendiensten, waardoor de staatssecretaris van EL&I reden ziet een ad-hoc vergunningplicht in te stellen.

Wet wapens en munitie

Indien zowel een melding als een consent onder de Wwm vereist is¹⁷, volstaat een aanvraag ter verkrijging van een consent tot binnenkomen, bedoeld in artikel 14 van de Wwm. Een consent geldt dus als een melding voor de doorvoer door Nederland van deze groep militaire goederen. Een consentaanvraag kunt u indienen bij de CDIU.

Wanneer zowel een vergunning als een consent onder de Wwm vereist is, volstaat een afgegeven consent tot binnenkomen en uitgaan, bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Wwm, tenzij de doorvoorzending bestemd is voor commerciële doeleinden. Voor doorvoorzendingen van wapens en munitie voor bijvoorbeeld een verkoop of een demonstratie volstaat een afgegeven consent dus niet. In tegenstelling tot de meldplicht is een aanvraag ter verkrijging van een consent niet voldoende, het consent moet daadwerkelijk zijn afgegeven.

4.2.2 Doorvoer van dual-use goederen

a) Definities

- Doorvoer: In het geval van dual-use goederen is in EU-verband overeengekomen dat onder het begrip 'doorvoer' moet worden verstaan: vervoer van niet-communautaire dual-use goederen die in het douanegebied van de Unie worden binnengebracht en door dat gebied worden vervoerd met een bestemming buiten de Unie.
- Douanegebied van de Europese Unie: het grondgebied, bedoeld in artikel 3 van het Communautaire Douane Wetboek.

b) De regels

Geen vergunningplicht

Dual-use goederen die slechts worden doorgevoerd door de EG, en zo ook door Nederland, zijn niet vergunningplichtig.

Als dual-use goederen die in bijlage I van de dual-use verordening zijn opgenomen, op doorvoer door de EG het douanegebied van Nederland binnenkomen, kan EL&I de doorvoer vergunningplichtig maken en zo nodig verbieden. Dit kan voorkomen als de producten geheel of gedeeltelijk bestemd zijn of kunnen zijn voor projecten van massavernietigingswapens of overbrengingsmiddelen daarvoor.¹⁸

4.3 Strategische diensten¹⁹

¹⁵ Rechtsbasis is het Besluit strategische goederen, art. 5 lid 3.

¹⁶ Zie 15.

¹⁷ Zie 2.2 Wettelijke basis.

¹⁸ Zie art. 6 van de dual-use verordening.

¹⁹ De rechtsbasis ligt in de dual-use verordening, in de Wet strategische diensten en in de Uitvoeringsregeling strategische diensten.

Strategische diensten zijn diensten die verband houden met strategische goederen. De bepalingen hiervoor staan in de Wet strategische diensten en in de Uitvoeringsregeling strategische diensten. Er zijn drie vormen van strategische diensten: niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie, het verlenen van technische bijstand en het verrichten van tussenhandeldiensten. Voor deze drie vormen van dienstverlening zijn regels, zowel waar het militaire goederen als dual-use goederen betreft.

Inhoudelijk gelden voor de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba dezelfde regels, al zijn die in de Wet strategische diensten anders geformuleerd (vanwege een andere juridische basis). De details worden hier niet beschreven, zie daarvoor hoofdstuk 2 van de wet (artikel 19 t/m 31).

De wet heeft op sommige punten extraterritoriale werking. Dat wil zeggen dat de regels ook gelden voor Nederlanders die permanent in het buitenland verblijven. Dat is bijvoorbeeld het geval voor een tussenhandelaar in militaire goederen die buiten de Europese Unie woont; ook hij moet voorafgaand aan zijn tussenhandel een vergunning aanvragen bij de CDIU.

Om uw melding tussenhandel te doen of om vergunningen aan te vragen bij de CDIU, kunt u gebruikmaken van de aanvraagformulieren op http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/douane_voor_bedrijven/veiligheid_gezondheid_economie_en_milieu_vgem/cdiu/cdiu_strategische_diensten/. De aanvraagformulieren die verband houden met uitvoer van strategische goederen staan op http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/douane_voor_bedrijven/veiligheid_gezondheid_economie_en_milieu_vgem/cdiu/cdiu_strategische_goederen/.

4.3.1 Niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie

a) Definities²⁰

Dual-use goederen²¹

- Niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie: de overdracht van programmatuur of technologie door middel van elektronische media, met inbegrip van faxapparaten, telefoon, elektronische post of elk ander elektronisch middel, naar een bestemming buiten de Unie. Dit omvat het in elektronische vorm beschikbaar stellen van deze programmatuur en technologie aan natuurlijke personen of rechtspersonen of partnerschappen buiten de Unie. Onder uitvoer wordt ook verstaan mondelinge overdracht van technologie wanneer de technologie via de telefoon wordt beschreven.

Uitgebreide definities van termen als "programmatuur", "technologie" en "ontwikkeling" vindt u onderaan de goederenlijst in bijlage I van de dual-use verordening.

Een exporteur is in dit geval een natuurlijke of rechtspersoon die besluit programmatuur of technologie via elektronische media, faxapparaten of telefoon naar een bestemming buiten de Unie te zenden.

b) De regels

De niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie die rechtstreeks samenhangt met of die noodzakelijk is voor de ontwikkeling, productie of het gebruik van dual-use goederen naar bestemmingen buiten de Unie, wordt gelijk gesteld aan de fysieke uitvoer van dual-use goederen. Deze overdracht valt daarmee onder de reikwijdte van de exportcontrole op strategische goederen.²²

²⁰ Rechtsbasis is de dual-use verordening.

²¹ Zie 20.

²² Zie 20.

Let wel, de uitvoerregels voor dual-use goederen zijn niet van toepassing op het verrichten van diensten noch op de overdracht van technologie indien deze verrichting of overdracht gepaard gaat met een grensoverschrijding door natuurlijke personen.

Technologie in verband met categorie 0 dual-use goederen

De uitvoer en overdracht van technologie die rechtstreeks samenhangt met goederen die in categorie 0 vallen, is onderworpen aan dezelfde regels als de uitvoer en overdracht van categorie 0 goederen en dus vergunningplichtig. Ook is technologie voor de ontwikkeling, de productie of het gebruik van categorie 0 goederen aan een vergunningplicht onderworpen als deze technologie wordt toegepast op niet vergunningplichtige goederen.²³

Voor categorie 0 dual-use goederen zijn de vergunningsregelingen voor overdracht van technologie niet van toepassing op:

- informatie die voor iedereen beschikbaar is,
- fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, en
- informatie die algemeen voor het publiek verkrijgbaar is.

Zie ook Algemene noten bij de lijst van dual-use goederen onderaan bijlage I van de dual-use verordening.

Technologie in verband met categorie 1-9 dual-use goederen

De uitvoer van technologie die noodzakelijk is voor de ontwikkeling, productie of het gebruik van in de categorieën 1 tot en met 9 bedoelde dual-use goederen is onderworpen aan dezelfde regels die gelden voor de uitvoer van goederen in categorieën 1 tot en met 9, en dus vergunningplichtig. Ook is technologie die noodzakelijk is voor de ontwikkeling, de productie of het gebruik van dual-use goederen in categorieën 1 tot 9 aan een vergunningplicht onderworpen als deze technologie wordt toegepast op niet vergunningplichtige goederen.

De vergunningplicht geldt niet voor overdracht van technologie voor goederen in categorieën 1-9 als het gaat om:

- minimaal noodzakelijke technologie voor installatie, bediening, onderhoud en reparatie van niet vergunningplichtige goederen,²⁴
- informatie die voor iedereen beschikbaar is,
- fundamenteel wetenschappelijk onderzoek,
- informatie die algemeen voor het publiek verkrijgbaar is, en
- de voor octrooiaanvragen noodzakelijke minimuminformatie.

Zie ook Algemene noten bij de lijst van dual-use goederen aan het begin van bijlage I van de dual-use verordening.

Militaire goederen

Omdat "technologie" in ML22 is opgenomen in de EU-lijst van militaire goederen, zijn de regels voor technische bijstand ten behoeve van militaire goederen dezelfde regels als voor de uitvoer van overige militaire goederen.

4.3.2 Technische bijstand

a) Definities

- Technische bijstand: de technische ondersteuning in verband met reparaties, ontwikkeling, productie, assemblage, testen, onderhouden, of een ander technische dienst, die in ieder

²³ Het verlenen van een uitvoervergunning voor goederen houdt tevens in dat de uitvoer naar dezelfde eindgebruiker van de minimaal noodzakelijke technologie voor installatie, bediening, onderhoud en reparatie van de goederen is toegestaan.

²⁴ Deze bepaling laat de embargostatus van de in 1E002.e, 1E002.f, 8E002.a en 8E002.b bedoelde "technologie" onverlet.

geval de vorm kan aannemen van instructies, training, overdracht van praktische kennis of vaardigheden of adviesdiensten

b) De regels

Dual-use goederen

Het is verboden technische bijstand te verlenen als die bijstand verband houdt met de ontwikkeling, de productie, de bediening, het onderhoud, de opslag, de opsporing, de herkenning of de verspreiding van chemische, biologische of nucleaire wapens of andere nucleaire explosiemiddelen, of voor de ontwikkeling, de productie, het onderhoud of de opslag van raketten die dergelijke wapens naar hun doel kunnen voeren.

Een uitzondering geldt:

- als het op grond van de dual-use verordening al verboden is zonder vergunning technische bijstand te verlenen als bedoeld in bovengenoemd verbod;
- als de technische bijstand 1) voor iedereen beschikbaar is of 2) fundamenteel wetenschappelijk onderzoek is.

Voor bijzondere situaties kunt u een ontheffing aanvragen bij de CDIU.

Militaire goederen

Het is verboden technische bijstand te verlenen als die bijstand wordt verleend aan een eindgebruiker in een land van bestemming waarop een wapenembargo rust en als de bijstand is bedoeld voor militaire goederen.

Een uitzondering geldt:

- als het op grond van de dual-use verordening al verboden is zonder vergunning technische bijstand te verlenen als bedoeld in bovengenoemd verbod;
- als de technische bijstand 1) voor iedereen beschikbaar is of 2) fundamenteel wetenschappelijk onderzoek is.

4.3.3 Tussenhandel in strategische goederen

Dual-use goederen – Altijd meldplicht en vergunningplicht onder bepaalde omstandigheden

a) Definities

Voor tussenhandeldiensten die betrekking hebben op dual-use goederen en voor tussenhandelaar bestaan verschillende definities. Die zijn op Europees niveau op basis van de dual-use verordening, maar ook nationaal op basis van de Wet strategische diensten. Beide gelden in Nederland.

Europese definitie (op basis van Verordening 428/2009):

- Tussenhandeldiensten:
 - het onderhandelen over of regelen van transacties met het oog op de aankoop, verkoop of levering van dual-use goederen door een derde land van/aan een ander derde land, of
 - het verkopen of aankopen van dual-use goederen in derde landen met het oog op de overbrenging ervan naar een ander derde land.
 - voor de toepassing van de dual-use verordening geldt deze definitie niet voor het louter verstrekken van nevendiensten. Nevendiensten zijn vervoer, financiële diensten, verzekering of herverzekering dan wel algemene reclame of promotie.
- Tussenhandelaar:
 - een natuurlijke persoon of rechtspersoon of partnerschap, verblijvend of gevestigd in een lidstaat van de Unie, die of dat vanuit de Unie tussenhandeldiensten verricht die gericht zijn op het grondgebied van een derde land.

Nationale definitie (op basis van Wet strategische diensten):

- Tussenhandeldiensten goederen voor tweërlei gebruik derde land-derde land:

HANDBOEK STRATEGISCHE GOEDEREN EN DIENSTEN

- a. het onderhandelen over of regelen van overeenkomsten met het oog op de aankoop, verkoop of levering van goederen voor tweeeërlei gebruik die zich niet in de Europese Unie bevinden en niet bestemd zijn voor invoer in de Europese Unie of Bonaire, Sint Eustatius of Saba;
- b. het ten behoeve van één of meer partijen verkopen of kopen van goederen voor tweeeërlei gebruik die zich niet in de Europese Unie bevinden en niet bestemd zijn voor invoer in de Europese Unie en bestemd zijn voor invoer in de Europese Unie of Bonaire, Sint Eustatius of Saba.
- Tussenhandeldiensten goederen voor tweeeërlei gebruik EU-derde land:
 - a. het onderhandelen over of regelen van overeenkomsten met het oog op de aankoop, verkoop of levering van goederen voor tweeeërlei gebruik die zich in de Europese Unie bevinden en bestemd zijn voor uitvoer uit de Europese Unie;
 - b. het ten behoeve van één of meer partijen verkopen of kopen van goederen voor tweeeërlei gebruik die zich in de Europese Unie bevinden en bestemd zijn voor uitvoer uit de Europese Unie
- Tussenhandelaar:
 - een natuurlijke persoon of rechtspersoon of partnerschap, verblijvend of gevestigd in een lidstaat van de Unie, die of dat vanuit de Unie tussenhandeldiensten verricht die gericht zijn op het grondgebied van een derde land.

Let op: ook voor de nationale definities geldt dat vervoer, financiële diensten, verzekering, herverzekering, algemene reclame of algemene promotie met betrekking tot dual-use goederen niet onder de definitie van tussenhandel valt.

b) De regels

Mededelingsplicht

Tussenhandeldiensten zijn in principe toegestaan bij dual-use goederen. De minister van EL&I kan echter een vergunningplicht opleggen aan een individuele tussenhandelaar. Dit kan hij doen als hij aanwijzingen heeft dat de tussenhandeldiensten geheel of gedeeltelijk ten goede zullen komen aan de ontwikkeling van massavernietigingswapens of voor militair eindgebruik in een land waarop een wapenembargo rust.

Om te zorgen dat de overheid over voldoende informatie beschikt om een vergunningplicht op te kunnen leggen, bestaat voor tussenhandelaars voortaan een meldplicht. Daarvan zijn twee varianten:

- Eenmalige meldplicht
De meeste tussenhandelaars zullen te maken krijgen met de eenmalige meldplicht. Zij zijn verplicht hun mededeling uiterlijk 30 juni 2012 in te dienen bij de CDIU. Hierin staat voor welke dual-use goederen zij doorgaans tussenhandeldiensten verlenen, en voor welke landen hun diensten meestal zijn bedoeld.
- Meldplicht per transactie
Soms moet de tussenhandelaar per transactie een melding doen. Deze plicht geldt als de tussenhandel ten goede komt aan een gevoelig bestemmingsland (Afghanistan, Angola, Belarus, Birma/Myanmar, Congo, Egypte, Eritrea, Guinee, India, Irak, Iran, Israël, Ivoorkust, Libanon, Liberia, Libië, Noord-Korea, Pakistan, Soedan, Somalië, Syrië, Zimbabwe, Zuid-Soedan) of als het gaat om een gevoelig goed (goederen uit deel 2 van bijlage II van de dual-use verordening). De tussenhandelaar moet zijn melding minimaal twee weken voorafgaand aan het verlenen van de tussenhandeldiensten doen bij de CDIU.

Een tussenhandelaar moet zijn mededeling doen tenminste twee weken voorafgaand aan het verlenen van de tussenhandeldiensten. Op dit ontvangt hij geen reactie (wél een ontvangstbevestiging zodat duidelijk is dat zijn mededeling goed is aangekomen), tenzij EL&I besluit een ad hoc vergunningplicht op te leggen. Dan neemt EL&I rechtstreeks contact op met de dienstverlener.

Vergunning aanvragen

HANDBOEK STRATEGISCHE GOEDEREN EN DIENSTEN

Als aan een bepaald bedrijf een ad hoc vergunningplicht is opgelegd, kan het bedrijf een vergunning aanvragen voor het verlenen van tussenhandel bij dual-use goederen. De CDIU deelt aan de aanvrager het besluit op de aanvraag binnen dezelfde termijn mee als bij een uitvoervergunning voor goederen.

Militaire goederen - Vergunningplicht

a) Definities

- Tussenhandeldiensten militaire goederen:
 - a. het onderhandelen over of regelen van overeenkomsten met het oog op de aankoop, verkoop of levering van militaire goederen die zich niet in het Europese deel van Nederland en Bonaire, Sint Eustatius en Saba bevinden en niet bestemd zijn voor invoer in het Europese deel van Nederland of Bonaire, Sint Eustatius of Saba;
 - b. het ten behoeve van één of meer partijen verkopen of kopen van militaire goederen die zich niet in het Europese deel van Nederland en Bonaire, Sint Eustatius en Saba bevinden en niet bestemd zijn voor invoer in het Europese deel van Nederland of Bonaire, Sint Eustatius of Saba.Let op: ook bij militaire goederen geldt dat vervoer, financiële diensten, verzekering, herverzekering, algemene reclame of algemene promotie niet onder de definitie van tussenhandel valt.

b) De regels

Het verlenen van tussenhandeldiensten bij militaire goederen is vergunningplichtig en daarom alleen toegestaan als de tussenhandelaar voorafgaand aan de dienstverlening een vergunning heeft aangevraagd en gekregen. Voor tussenhandel die ten goede komt aan bondgenoten geldt een vrijstelling. De CDIU deelt aan de aanvrager het besluit op de aanvraag binnen dezelfde termijn mee als bij een uitvoervergunning voor goederen.

De wet heeft op sommige punten extraterritoriale werking. Dat wil zeggen dat de wet ook geldt voor Nederlanders die permanent in het buitenland verblijven. Dat is bijvoorbeeld het geval voor een tussenhandelaar in militaire goederen die buiten de Europese Unie woont; ook hij moet voorafgaand aan zijn tussenhandel een vergunning aanvragen bij de CDIU.

Voorheen moest een tussenhandelaar in militaire goederen bij financiële handelingen een vergunning Financieel verkeer strategische goederen (FVS) aanvragen. Die regeling is per 1 januari 2012 komen te vervallen. In sommige gevallen zal in plaats daarvan de Wet strategische diensten van toepassing zijn. Controleer daarvoor artikel 10 en 24 over tussenhandel zorgvuldig.

Verder is het bedrijven en personen die in Nederland zijn ingeschreven door de Wet wapens en munitie verboden zonder erkenning²⁵ een wapen of munitie te verhandelen. Bevoegd tot het verlenen en intrekken van een erkenning, alsmede het verlengen van de geldigheidsduur daarvan, is de korpschef in de plaats waar de aanvrager is gevestigd. Een erkenning heeft een geldigheidsduur van ten hoogste vijf jaar en kan telkens met maximaal vijf jaar worden verlengd.

4.4 Chemicaliën van het Verdrag chemische wapens

4.4.1 Lijst 1-stoffen - Uitvoer en invoer

De regels voor in- en uitvoer van lijst 1-stoffen zijn zeer specifiek. In feite gaat het om commercieel niet verkrijgbare en verhandelbare stoffen waarvan overdracht verboden is. Om die reden wordt op de invoer- en uitvoerbependingen van deze stoffen hier niet nader ingegaan. Mocht uw instelling hiermee te maken krijgen, dan kunt u contact opnemen met de CDIU.

²⁵ Een erkenning is een vergunning voor het bedrijfsmatig hanteren van wapens. De Wet wapens en munitie (Wwm) verbiedt het zonder erkenning een wapen of munitie te vervaardigen, te transformeren of in de uitoefening van een bedrijf uit te wisselen, te verhuren of anderszins ter beschikking te stellen, te herstellen, te beproeven of te verhandelen. Zie www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/wapens-en-munitie.

4.4.2 Lijst 2- en lijst 3-stoffen - Uitvoer en invoer

a) Definities

- De definities van in- en uitvoer volgens het Verdrag chemische wapens wijken af van de definities van import en export in het Communautaire Douane Wetboek. In de praktijk betekent dat bij de declaraties met in- en uitvoer wordt bedoeld de fysieke overdracht van lijststoffen naar een ander land, óók als die overdracht binnen de Europese Unie plaatsvindt. Dat staat ook in de Uitvoeringswet chemische wapens.

» Een voorbeeld: als een Nederlands bedrijf triethanolamine (een lijst 3-stof) koopt bij een Frans bedrijf en verkoopt aan een Britse klant, waarbij de goederen kort in Nederland moeten worden opgeslagen, dan moeten alle bedrijven deze overdracht melden in hun jaarlijkse kennisgeving. Het Franse bedrijf meldt de uitvoer naar Nederland. Het Nederlandse bedrijf declareert een invoer uit Frankrijk en een uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk. Het Britse bedrijf meldt een invoer uit Nederland. Het doel hiervan is te voorkomen dat chemicaliën tijdens hun 'reis over de wereld' van de radar verdwijnen.

b) De regels²⁶

Het is in principe mogelijk een globale of individuele vergunning te verkrijgen voor de uitvoer van lijst 2- en lijst 3-stoffen. Wel is uit- en invoer naar en van een niet-CW-Verdragsstaat aan meer beperkingen gebonden dan uit- en invoer naar en van een CW-Verdragsstaat of een lidstaat van de EG. Verder is het voor het doen uitgaan van lijst 2- en lijst 3-stoffen naar de beperkte groep CW-Verdragsstaten (Australië, Canada, Japan, Nieuw-Zeeland, Noorwegen en Zwitserland) mogelijk een uniale algemene vergunning te gebruiken.²⁷

Uitvoer transacties lijst 2-stoffen

Voor de uitvoer van lijst 2-stoffen naar CW-Verdragsstaten buiten de Europese Unie, alsook naar de Nederlandse Antillen en Aruba is een vergunning vereist. Een vergunning is niet vereist bij uitvoer naar CW-Verdragsstaten van mengsels met een laag gehalte aan een lijst 2-stof (< 30%).

Voor de stof BZ (lijst 2A*) geldt dat óók voor uitvoer naar landen binnen de Europese Unie een vergunning is vereist. Voor uitvoer naar België en Luxemburg volstaat gelet op de Uitvoeringsregeling strategische goederen een melding bij CDIU.

Lijst 2-stoffen mogen niet worden overgedragen aan worden van niet-CW-Verdragsstaten. Uitzonderingen zijn:

- mengsels met een percentage van 1 procent of minder van een lijst 2A/2A* stof
- mengsels met een percentage van 10 procent of minder van een lijst 2B stof
- consumentengoederen verpakt voor verkoop ten behoeve van persoonlijk gebruik of verpakt voor individueel gebruik.

Uitvoer transacties lijst-3 stoffen

Voor de uitvoer van lijst 3-stoffen naar zowel CW-Verdragsstaten buiten de Europese Unie, als naar niet-CW-Verdragsstaten, alsook naar de Nederlandse Antillen en Aruba, dient een vergunning te worden aangevraagd. Een vergunning is niet vereist bij uitvoer van mengsels met een laag gehalte aan een lijst 3-stof (< 30%).

Invoer lijst 2- en lijst 3-stoffen

De invoer van lijst 2- en lijst 3-stoffen vanuit CW-Verdragsstaten van het Verdrag CW is zonder vergunning mogelijk.

²⁶ Rechtsbasis is de Uitvoeringswet verdrag chemische wapens en het Uitvoeringsbesluit verdrag chemische wapens.

²⁷ Zie 5.1.1 Soorten vergunningen en geldigheidsduur.

Lijst 2-stoffen mogen niet ontvangen worden van niet-CW-Verdragsstaten. Uitzonderingen zijn:

- mengsels met een percentage van 1 procent of minder van een lijst 2A/2A* stof
- mengsels met een percentage van 10 procent of minder van een lijst 2B stof
- consumentengoederen verpakt voor verkoop ten behoeve van persoonlijk gebruik of verpakt voor individueel gebruik.

De invoer van lijst 3-stoffen vanuit niet-CW-Verdragsstaten is zonder vergunning mogelijk.

4.4.3 Overige verplichtingen

Naast de hiervoor genoemde verplichtingen zijn ook nog andere verplichtingen verbonden aan het produceren, verwerken, handelen etc. van chemicaliën uit de bijlage inzake stoffen van het Verdrag chemische wapens. Op basis van het Verdrag zijn bedrijven die activiteiten met dit soort chemicaliën verrichten eraan gebonden te voldoen aan de kennisgevingsverplichtingen. Meer details hierover vindt u in de 'Handleiding voor de chemische industrie en voor handelaars in chemische producten'. Deze is te vinden via www.rijksoverheid.nl/exportcontrole onder het kopje Verdrag chemische wapens.

5. Hoe werkt het? – Melden, sondages en vergunningen aanvragen

Een uitvoervergunning wordt verleend door de bevoegde autoriteit van de lidstaat waarin de exporteur is gevestigd. Voor Nederland is dit de Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (CDIU) van het ministerie van Financiën namens het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke vergunningsvormen bestaan, hoe vergunningen worden beoordeeld, voor welke strategische goederen deze zijn bestemd en onder welke omstandigheden zij kunnen worden gebruikt.

5.1 Algemeen

Voor het doen van vergunningaanvragen, sondageaanvragen, meldingen, het indienen van consenten etc. kunt u terecht op http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/douane_voor_bedrijven/veiligheid_gezondheid_economie_en_milieu_vgem/cdiu/cdiu_strategische_goederen/ voor strategische goederen en http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/douane_voor_bedrijven/veiligheid_gezondheid_economie_en_milieu_vgem/cdiu/cdiu_strategische_diensten/ voor strategische diensten. Kijk onder 'Formulieren'. Lees tijdens het invullen de toelichting zorgvuldig. Andere documenten kunt u bij de CDIU aanvragen. U kunt ook terecht bij de CDIU met vragen over de formulieren. U vindt ook informatie op www.rijksoverheid.nl/exportcontrole.

5.1.1 Soorten vergunningen en geldigheidsduur

Er bestaan drie soorten vergunningen. De vraag welke vergunning nodig is, is afhankelijk van de aard van het product en de bestemming waarvoor de vergunning wordt aangevraagd.

Individuele vergunning

Een individuele vergunning kan worden aangevraagd voor militaire- en dual-use goederen, en is bestemd voor:

- een specifieke exporteur;
- een specifiek goed;
- de uitvoer van communautaire goederen en wederuitvoer van niet-communautaire goederen naar een specifieke bestemming;
- voor een specifieke transactie (deelleveringen per vergunning zijn echter mogelijk).

Een individuele vergunning is in beginsel één jaar geldig, maar voor dual-use goederen kan ook een individuele vergunning voor drie jaar worden afgegeven.

Globale vergunning

Een globale vergunning kan worden aangevraagd voor militaire- en dual-use goederen, en is bestemd voor:

- een specifieke exporteur;
- een type of categorie(ën) van goederen;
- de uitvoer naar één of meer bestemmingen. Voor militaire goederen geldt overigens dat vergunningen in de regel betrekking hebben op één bestemming;
- meerdere transacties.

Een globale vergunning is in beginsel één jaar geldig, maar voor dual-use goederen kan ook een globale vergunning voor drie jaar worden afgegeven.

Voor sommige gevoelige goederen en/of bestemmingslanden is het niet mogelijk een globale vergunning te verkrijgen. In deze gevallen is het nodig een individuele vergunning aan te vragen.

Algemene vergunningen

Dual-use goederen

Er zijn twee soorten algemene vergunningen voor dual-use goederen: de Uniale Algemene Vergunning (UAV) en de Nationale Algemene Vergunning (NAV). Beide bieden exporteurs de mogelijkheid om door middel van een sterk vereenvoudigde procedure uitsluitend dual-use goederen naar een aantal landen buiten de Europese Unie uit te voeren.

Er zijn zes varianten van de Uniale Algemene Vergunning. De eerste geldt voor bijna alle dual-use goederen, voor export naar de belangrijkste handelspartners en bondgenoten van de Europese Unie. Deze UAV geldt voor de uitvoer naar Noorwegen, Zwitserland, de Verenigde Staten, Canada, Japan, Nieuw-Zeeland en Australië. De tweede geldt voor vergelijkbare goederen als de NAV, maar voor een beperkter aantal bestemmingen (Argentinië, Kroatië, IJsland, Zuid-Afrika, Zuid-Korea, Turkije) en is dus vooral nuttig voor exporteurs die geen gebruik kunnen maken van de NAV. De derde UAV is bedoeld voor het exporteren van vervangingsonderdelen of reparatie van eerder uitgevoerde goederen. Met de vierde kunnen goederen tijdelijk worden uitgevoerd voor beurzen of demonstraties. De vijfde geldt voor communicatieapparatuur en met de laatste UAV kunnen bepaalde chemicaliën worden uitgevoerd naar landen die zijn aangesloten bij de Australië Groep.

Voorwaarde voor het gebruik van de UAV en de NAV is dat de exporteur zich eenmalig registreert bij de CDIU. Er zijn aan het gebruik van deze algemene vergunning wel registratie- en meldingseisen verbonden. De UAV en de NAV zijn (met inachtneming van tussentijdse wijzigingen) voor onbepaalde tijd geldig.

Militaire goederen

Ook voor militaire goederen kan vanaf 1 juli 2012 gebruik worden gemaakt van algemene vergunningen. Er zijn algemene vergunningen voor overdrachten en voor doorvoer. Allen zijn afgegeven door de Nederlandse overheid.

De algemene overdrachtvergunningen kunnen worden gebruikt voor de overdracht van militaire goederen vanuit Nederland naar bestemmingen in EU-lidstaten, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. Er zijn 4 algemene overdrachtsvergunningen:

- De eerste algemene overdrachtsvergunning, NL003, kan worden gebruikt voor de overdracht van militaire goederen aan de strijdkrachten van de hierboven genoemde landen.
- De tweede algemene overdrachtsvergunning, NL004, kan worden gebruikt voor de overdracht van militaire goederen aan gecertificeerde ondernemingen.
- De derde algemene overdrachtsvergunning, NL005, kan worden gebruikt voor overdrachten voorafgaand of na afloop van een demonstratie of expositie voorafgaand aan of na afloop van reparatie of onderhoud.
- De vierde algemene overdrachtvergunning, NL006, kan worden gebruikt voor overdrachten voorafgaand aan of na afloop van reparatie of onderhoud.

De algemene doorvoervergunningen kunnen worden gebruikt voor de doorvoer van militaire goederen. Er zijn 2 algemene doorvoervergunningen:

- De eerste algemene doorvoervergunning, NL007 kan worden gebruikt voor doorvoorzendingen met een eindbestemming in een EU- of NAVO lidstaat, Australië, Japan, Nieuw-Zeeland of Zwitserland, ongeacht de herkomst van de doorvoorzending. Deze algemene vergunning geldt voor bijna alle militaire goederen
- De tweede algemene vergunning, NL008 kan worden gebruikt voor doorvoorzendingen die herkomstig zijn uit een EU- of NAVO-lidstaat, Australië, Japan, Nieuw-Zeeland of Zwitserland en een eindbestemming in een ander dan de hiergenoemde landen hebben. De algemene vergunning geldt voor een beperkter aantal militaire goederen. Onder meer zijn wapens, munitie en complete systemen, zoals vaartuigen uitgesloten.

Certificering

Voor gebruik van algemene overdrachtsvergunning NL004 is een van de voorwaarden dat de overdracht plaats vindt aan een gecertificeerde onderneming. Om te controleren of uw afnemer gecertificeerd is kunt u het register dat de Europese Commissie hiervan bijhoudt raadplegen. Dit register is vanaf 1 juli 2012 te raadplegen via:

<http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/certider/>

De andere EU lidstaten hebben ook een algemene vergunning voor de levering aan gecertificeerde bedrijven in de EU, Noorwegen, IJsland of Liechtenstein gepubliceerd. Ook Nederlandse bedrijven kunnen een certificering (in de Nederlandse regelgeving "een erkenning") aanvragen. Wanneer uw bedrijf gecertificeerd wordt kunnen uw toeleveranciers in bovengenoemde landen gebruik maken van de algemene overdrachtsvergunning voor gecertificeerde ondernemingen. Een aanvraag voor een erkenning kunt u indienen bij de Douane/ Landelijk Centrum AEO.

5.1.2 Wie vraagt een vergunning aan of doet een melding?

a) Definitie²⁸

- Beschikkingsbevoegde: Deze term is van toepassing voor de regels over militaire goederen. De beschikkingsbevoegde is een natuurlijke persoon, rechtspersoon of partnerschap:
 - i) namens welke of welk een douaneaangifte bij uitvoer wordt gedaan, dat wil zeggen de persoon die op het tijdstip dat de aangifte wordt aanvaard, het contract met de ontvanger in het derde land heeft en die het recht heeft te beslissen dat het product naar een bestemming buiten Nederland wordt verzonden. Indien geen uitvoercontract is gesloten of indien de houder van het contract niet namens zichzelf handelt, wordt onder de beschikkingsbevoegde de persoon verstaan die het recht heeft om te beslissen het product naar een bestemming buiten Nederland te verzenden;
 - ii) die of dat besluit via elektronische media, daaronder begrepen fax, telefoon en e-mail, of via enig ander elektronisch middel programmatuur of technologie naar een bestemming buiten Nederland te zenden of daaraan beschikbaar te stellen.
- Exporteur: Deze term is van toepassing voor de regels over dual-use goederen. De exporteur is een natuurlijke persoon, rechtspersoon of partnerschap:
 - i) namens welke of welk een douaneaangifte bij uitvoer wordt gedaan, dat wil zeggen de persoon die op het tijdstip dat de aangifte wordt aanvaard, het contract met de ontvanger in het derde land heeft en die het recht heeft te beslissen dat het product naar een bestemming buiten het douanegebied van de Unie wordt verzonden. Indien geen uitvoercontract is gesloten of indien de houder van het contract niet namens zichzelf handelt, wordt onder de exporteur de persoon verstaan die het recht heeft om te beslissen het product naar een bestemming buiten het douanegebied van de Unie te verzenden;
 - ii) die of dat besluit via elektronische media, daaronder begrepen fax, telefoon en e-mail, of via enig ander elektronisch middel programmatuur of technologie naar een bestemming buiten de Unie te zenden of daaraan beschikbaar te stellen.

b) De regels

Militaire goederen

In geval van militaire goederen worden meldingen en vergunningen schriftelijk gedaan door

- de beschikkingsbevoegde, of
- door degene die namens hem de douaneformaliteiten bij de uitvoer of de doorvoer verricht, of,
- indien geen douaneformaliteiten worden verricht, door de persoon die de goederen vervoert.

²⁸ Het Besluit strategische goederen onderscheidt dual-use goederen en militaire goederen. Het wapenexportbeleid is een nationale aangelegenheid, terwijl het dual-use beleid op Europees niveau wordt bepaald. Dat betekent dat de definitie van "exporteur" als bedoeld in artikel 2 van de dual-use verordening afwijkt van die van "beschikkingsbevoegde" als omschreven in artikel 1 van de Uitvoeringsregeling strategische goederen.

Als een van deze partijen de melding doet, hoeven de andere partijen dit niet meer te doen.

Dual-use goederen

In Nederland gevestigde exporteurs dienen schriftelijk vergunningaanvragen in, ook als de goederen zich op het grondgebied van een andere lidstaat bevinden.

5.1.3 Hoe wordt een vergunningaanvraag beoordeeld?

Militaire goederen

Vergunningaanvragen voor de uitvoer van militair materieel worden per geval getoetst aan het Nederlandse wapenexportbeleid met inachtneming van de aard van het goed, de eindbestemming en de eindgebruiker. Hierbij wordt vooral gekeken naar het EU Gemeenschappelijk Standpunt (2008/944/GBVB) van 8 december 2008, voorheen bekend als de EU Gedragscode voor wapenexport. Dit GS schrijft voor dat bij aanvragen voor de uitvoer van militair materieel naar bestemmingen waar de mensenrechten in het geding zijn, zorgvuldig gekeken wordt of de desbetreffende militaire goederen een rol zouden kunnen spelen bij eventueel geconstateerde schendingen van die mensenrechten. Dit betekent dat niet de uitvoer van militaire goederen naar zulke bestemmingen altijd verboden zal worden, maar dat de aard en inzetbaarheid van de goederen een belangrijke rol zal spelen in de beoordeling van aanvragen. Indien een relatie tussen een beoogde uitvoer en de mensenrechtenschendingen gelegd kan worden, zal een dergelijke uitvoer inderdaad als "onwenselijk" aangemerkt worden en zal de benodigde vergunning voor de uitvoer niet worden afgegeven. De toetsingscriteria van het Gemeenschappelijk Standpunt (EG) 2008/944 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie luiden als volgt:

1. Naleving van de internationale verplichtingen en verbintenissen van de lidstaten van de Unie, in het bijzonder de door de VN Veiligheidsraad of de Europese Unie aangenomen sancties, overeenkomsten ter zake van non-proliferatie en andere onderwerpen, alsmede andere internationale verplichtingen.
2. Eerbiediging van de mensenrechten in het land van eindbestemming en naleving van het international humanitair recht door dat land.
3. Interne situatie van het land van eindbestemming ten gevolge van spanningen of gewapende conflicten.
4. Handhaving van vrede, veiligheid en stabiliteit in de regio.
5. De nationale veiligheid van de lidstaten, van de gebieden waarvan één van de lidstaten de buitenlandse betrekkingen behartigt, alsmede van bevriende landen of bondgenoten.
6. Gedrag van het land dat militaire goederen of technologie koopt jegens de internationale gemeenschap, met name de houding van dat land tegenover terrorisme, de aard van zijn bondgenootschappen en de eerbiediging van het internationaal recht.
7. Gevaar dat de militaire goederen of technologie in het kopende land een andere bestemming krijgen of onder ongewenste voorwaarden opnieuw worden uitgevoerd.
8. Compatibiliteit van de uitvoer van militaire goederen of technologie met de technische en economische capaciteit van het ontvangende land, rekening houdend met de wenselijkheid dat de staten aan hun legitieme behoeften inzake veiligheid en defensie voldoen met zo gering mogelijke aanwending van menselijk en economisch potentieel voor bewapening

Samen met het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie is het ministerie van Buitenlandse Zaken belast met de controle op uitvoer en doorvoer van militaire goederen, en dus voor de toetsing van transacties aan het Gemeenschappelijk Standpunt (EG) 2008/944 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie. BZ richt zich vooral op de internationaal-politieke aspecten van het wapenbeheersingsbeleid en het internationale veiligheidsbeleid. EL&I heeft de primaire politieke en juridische verantwoordelijkheid voor de implementatie van de uitvoer- en doorvoercontrole (m.n. beslissingen over vergunningaanvragen), hoewel het advies van de minister van BZ in de praktijk een doorslaggevende rol speelt als het gaat om beslissingen over gevoelige export en/of doorvoertransacties van militaire goederen.

Dual-use goederen

Het exportcontrolesysteem is gebaseerd op risicoanalyses. De nadruk ligt bij de controle vooraf. Het gaat er om met behulp van risicoanalyses en, waar nodig, het verkrijgen van extra waarborgen, de risico's van ongewenst gebruik of doorgeleiding naar een onwenselijke bestemming tot een minimum te beperken. Een vergunning wordt alleen verleend als de overheid de overtuiging heeft dat de goederen worden gebruikt voor het opgegeven en acceptabel bevonden eindgebruik.

Bij het besluit al dan niet een dual-use uitvoervergunning te verlenen, overwegen EU-lidstaten, en dus ook Nederland, het volgende:

- de verplichtingen en verbintenissen waarmee lidstaten hebben ingestemd omdat ze partij zijn bij de internationale regelingen over non-proliferatie en uitvoercontrole, of omdat ze desbetreffende internationale verdragen hebben bekrachtigd;
- de verplichtingen van sancties uit hoofde van een door de Europese Unie vastgesteld gemeenschappelijk standpunt of gemeenschappelijk optreden, of uit hoofde van een besluit van de OVSE, dan wel krachtens een bindende resolutie van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties;
- overwegingen van nationaal buitenlands en veiligheidsbeleid, met inbegrip van criteria van het Gemeenschappelijk Standpunt (EG) 2008/944 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie;
- overwegingen omtrent het voorgenomen eindgebruik en het onttrekkingsgevaar.

Bij het beoordelen van een vergunningaanvraag betrekken de CDIU en EL&I verschillende typen informatie. Hierbij kan gedacht worden aan:

- informatie over het land van bestemming. Is dit aangesloten bij relevante verdragen en regimes? Heeft het een actief WMD programma? Heeft het een goed track-record op het gebied van non-proliferatie?
- technische specificaties van de goederen. Zijn deze geschikt voor het opgegeven eindgebruik? Waar kunnen deze nog meer voor gebruikt worden? Zijn er (minder gevoelige) alternatieven?
- informatie over de eindgebruiker. Welke activiteiten onderneemt deze? Is hij wel eens betrokken geweest bij proliferatiegevoelige activiteiten?
- informatie over verwervingspogingen uit het land van bestemming. Is het land actief op zoek naar bepaalde goederen of onderdelen?
- informatie over de aard van de transactie, bijvoorbeeld hoe de order wordt afgehandeld, wat de wijze van vervoer is, welke landen bij verscheping worden aangedaan, wat de wijze van betalen is, en of tussenhandelaren worden gebruikt.
- informatie van buitenlandse collega's. Hierbij kan gedacht worden aan afgewezen vergunningen (denials) of presentaties tijdens vergadering van de exportcontroleregimes.

5.2 Indeling van de goederen

U kunt aan de hand van de lijsten van strategische goederen nagaan of de uitvoer van uw goederen vergunningplichtig is. Weblinks naar de goederenlijsten vindt u in de bijlage van dit handboek. Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van het bedrijf om de goederen goed in te delen.

Wanneer u niet zeker bent of de specificaties van uw goederen overeenkomen met de omschrijvingen op de lijsten, kunt u contact opnemen met de CDIU. Het is noodzakelijk om hierbij de technische specificaties van de goederen bij de hand te hebben.

5.3 Verklaring 'niet vergunningplichtig'

Indien goederen niet strategisch blijken te zijn en om die reden geen export- of doorvoervergunning vereist is, kan het van praktisch nut zijn dat ook de douane hierover wordt

geïnformeerd. Ook kan een betrokken bank de exporteur verzoeken om een verklaring waarin staat dat de CDIU of EL&I de goederen heeft beoordeeld en ze niet vergunningplichtig acht. Op verzoek verstrekt de CDIU een verklaring, in de Nederlandse of Engelse taal, waarin staat dat de betrokken goederen niet onder de vergunningplicht vallen.

5.4 Sondage

5.4.1 Wat is een sondage?

Indien u van plan bent vergunningplichtige goederen uit te voeren, maar als u als exporteur (alvorens commerciële besprekingen aan te gaan) een indicatie hebben of u zo'n vergunning zou krijgen, kunt u een zogeheten sondage-verzoek indienen. Het kan soms immers kostbaar of tijdrovend zijn om een contract af te sluiten, en het zou jammer zijn als na uw inspanningen de vergunning geweigerd wordt. Het antwoord op een sondage is een indicatie van de Nederlandse exportcontrole-autoriteiten of onder de huidige omstandigheden een aanvraag voor een uitvoervergunning van de in de sondage opgegeven goederen aan de opgegeven eindgebruiker positief of negatief zou worden beoordeeld. Uiteraard wordt de uiteindelijke vergunningaanvraag beoordeeld op het moment van de aanvraag en blijft de reactie op een sondageaanvraag een momentopname.

5.4.2 Hoe kunt u een sondage aanvragen?

Voor een sondageverzoek dient u, uitsluitend schriftelijk, informatie beschikbaar te stellen over de bestemming, de eindgebruiker en een nauwkeurige beschrijving van de te exporteren goederen. Hiervoor dient u gebruik te maken van het sondageformulier. Dit formulier kunt u vinden op http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/douane_voor_bedrijf_veiligheid_gezondheid_economie_en_milieu_vgem/cdiu/cdiu_strategische_goederen/. Kijk onder 'Formulieren'. Lees tijdens het invullen de toelichting zorgvuldig.

Deze informatie dient u in bij de CDIU. Bij de beoordeling van een vergunningaanvraag geldt dezelfde procedure als voor de behandeling van een sondageaanvraag. De aanvrager krijgt na de beoordeling schriftelijk antwoord op de aanvraag.

5.5 Vergunningen en meldingen voor militaire goederen

In dit hoofdstuk vindt u informatie over de documenten en formulieren die u nodig heeft bij het aanvragen van een uit- of doorvoervergunningen of voor het melden van een transactie. De CDIU heeft de bevoegdheid om aanvullende informatie en documenten te eisen, zoals een (internationaal) bewijs van ontvangst. Op de laatste pagina van dit handboek vindt u een overzicht van de vereiste documenten.

5.5.1 De overdracht en uitvoer van militaire goederen

Een individuele vergunning aanvragen²⁹

Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten aan de CDIU worden overgelegd:

1. Een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen.
2. Een kopie van het getekende contract of order.³⁰

²⁹ Als het niet mogelijk blijkt één of meer van deze documenten te ontvangen, voeg dan alle bescheiden bij het aanvraagformulier die de echtheid van de transactie bevestigen.

3. Een verklaring omtrent eindgebruik van de goederen (eindgebruikerverklaring – zie 5.8 Het binnenbrengen en de invoer in Nederland en 6. Korte toelichting bij enkele formulieren). De verklaring dient te worden gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie. In veel landen is dit de Kamer van Koophandel. Indien de afnemer een overheidsinstantie is en het eindgebruik al blijkt uit het contract waarbij zo'n instantie partij is, dan kan een aparte eindgebruikerverklaring in veel gevallen achterwege blijven.
4. Voor de landen met Internationale Importcertificaten (IIC – zie 6. Korte toelichting bij enkele formulieren) kan in plaats van een eindgebruikerverklaring een Internationaal Importcertificaat worden overgelegd. Dit kan met name nuttig zijn bij leveranties van componenten aan de verwerkende industrie in IIC-landen in het geval onduidelijkheid bestaat over de exacte klanten van die verwerkende industrie. De afnemer vraagt een Internationaal Importcertificaat aan bij de autoriteiten in zijn land en stuurt dit naar de exporteur in Nederland.

Een globale vergunning aanvragen

Voor de overdracht of uitvoer van militaire goederen naar EU-landen, NAVO-landen, Australië, Japan, Nieuw-Zeeland en Zwitserland kan een globale vergunning worden aangevraagd. Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten/gegevens aan de CDIU worden overgelegd:

1. Een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met in het vak "aanvullende informatie" een onderbouwd verzoek tot het verkrijgen van een globale vergunning. Indien dit formulier te weinig ruimte biedt voor uw aanvraag, kan een bijlage met alle gegevens worden toegevoegd. In het vak "waarde" moet de totale waarde van de globale vergunning worden ingevuld, maar als toedeling van een waarde per land mogelijk is, wordt u verzocht deze in een bijlage te vermelden.
2. Een kopie van het getekende contract of de order (voor zover van toepassing).³¹

Gebruik van een algemene overdrachtsvergunning

De algemene overdrachtsvergunningen NL003 tot en met NL006 kunnen alleen worden gebruikt voor de overdrachten van militaire goederen naar EU-lidstaten, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. Daarnaast dient te worden voldaan aan de voorschriften en voorwaarden zoals opgenomen op elke afzonderlijke algemene overdrachtsvergunning, waaronder voorafgaande registratie.

De procedure om gebruik te kunnen maken van een algemene overdrachtsvergunning is als volgt:

- de beschikkingsbevoegde registreert zich eenmalig als gebruiker van de algemene vergunning(en) bij de CDIU door middel van het formulier aanvraag registratie CAV/NAV/NL. Bij deze registratie controleert de CDIU of het registratieverzoek compleet is en aan de voorwaarden voldoet;
- de CDIU stuurt een bevestigingsbrief met vermelding van het registratienummer;
- bij elke gebruik van de algemene vergunning wordt op de documenten die de zending begeleiden duidelijk zichtbaar een omschrijving vermeld van de over te dragen goederen, met inbegrip van het postnummer waarmee de desbetreffende goederen zijn aangeduid in de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen. Daarnaast wordt bij elke doorvoer op de documenten die de zending begeleiden duidelijk zichtbaar vermeld:
 - 1°. het registratienummer en, indien de geregistreerde gebruiker hierover beschikt, het EORI- nummer;
 - 2°. De lidstaat van bestemming;
 - 3°. NL003, NL004, NL005 of NL006, afhankelijk van de algemene vergunning die wordt gebruikt.

³⁰ Als u nog geen getekend contract heeft, kunt u in afwachting hiervan een conceptcontract bij het aanvraagformulier voegen.

³¹ Zie 30.

5.5.2 De doorvoer van militaire goederen

Een individuele vergunning aanvragen

Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten aan de CDIU worden overgelegd:

1. Een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen.³²
2. Een kopie van het getekende contract of order.³³
3. Een verklaring omtrent eindgebruik van de goederen (eindgebruikerverklaring – zie 6. Korte toelichting bij enkele formulieren). De verklaring dient te worden gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie. In veel landen is dit de Kamer van Koophandel. Indien de afnemer een overheidsinstantie is en het eindgebruik al blijkt uit het contract waarbij zo'n instantie partij is, dan kan een aparte eindgebruikerverklaring in veel gevallen achterwege blijven.
4. Een uitvoervergunning uit het land van herkomst indien aanwezig.

Gebruik van een algemene doorvoervergunning

De algemene doorvoervergunningen NL007 en NL008 kunnen alleen worden gebruikt wanneer wordt voldaan aan de voorschriften en voorwaarden zoals opgenomen op de algemene doorvoervergunningen, waaronder voorafgaande registratie.

De procedure om gebruik te kunnen maken van een algemene doorvoervergunning is als volgt:

- de beschikkingsbevoegde, degene die voor hem de douaneformaliteiten verricht, of, de persoon die de goederen vervoert registreert zich eenmalig als gebruiker van de algemene vergunning(en) bij de CDIU door middel van het formulier aanvraag registratie CAV/NAV/NL. Bij deze registratie controleert de CDIU of het registratieverzoek compleet is en aan de voorwaarden voldoet;
- de CDIU stuurt een bevestigingsbrief met vermelding van het registratienummer;
- bij elke doorvoer wordt op de documenten die de zending begeleiden duidelijk zichtbaar een omschrijving vermeld van de door te voeren goederen, met inbegrip van het postnummer waarmee de desbetreffende goederen zijn aangeduid in de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen. Daarnaast wordt bij elke doorvoer op de documenten die de zending begeleiden duidelijk zichtbaar vermeld:
 - 1°. het registratienummer en, indien de geregistreerde gebruiker hierover beschikt, het EORI- nummer;
 - 2°. het land van herkomst en eindbestemming;
 - 3°. NL007 of NL008, afhankelijk van de algemene vergunning die wordt gebruikt.

Melden bij doorvoer

Voor de doorvoer van militaire goederen volstaat in sommige gevallen een melding.³⁴ De melding voor de doorvoer door Nederland van militaire goederen vindt plaats bij de CDIU en wordt schriftelijk gedaan door om het even de beschikkingsbevoegde, door degene die namens hem de douaneformaliteiten bij de uitvoer of de doorvoer verricht, of, indien geen douaneformaliteiten worden verricht, door de persoon die de goederen vervoert. Als een partij meldt hoeven de andere partijen dit niet meer te doen. De CDIU kan wel een beschikkingsbevoegde schriftelijk toestemming geven om meldingen anders dan schriftelijk te doen.

Voor meldingen bestaat geen standaardformulier. Wel moet uit de melding duidelijk worden:

1. Wat het land van herkomst is en of aldaar een uitvoervergunning is verstrekt;
2. Wat het land van bestemming is en wie aldaar de ontvanger c.q. eindgebruiker is; en
3. De omschrijving van de goederen waarop de melding betrekking heeft overeenkomstig de Gemeenschappelijke lijst van militaire goederen, de merken en nummers, het aantal en de soort van de colli vermelden, of voor onverpakte goederen het aantal voorwerpen.

³² Zie 29.

³³ Zie 30.

³⁴ Zie 4.2 Doorvoer.

4. Een nauwkeurige vermelding van de plaats bestaande uit de naam van de plaats en de postcode aangevuld met huisnummer, waar de goederen kunnen worden onderzocht.

De melding wordt gedaan:

Uiterlijk op het moment van binnenkomst op het grondgebied van Nederland.

N.B. Een aanvraag ter verkrijging van een consent³⁵ tot binnenkomen, bedoeld in artikel 14 van de Wet wapens en munitie, geldt als een melding inzake de doorvoer door Nederland.

N.B. Ook de summiere aangifte voor tijdelijke opslag voor goederen die aan de zeezijde of door lucht Nederland binnen komen of de aangifte voor (weder)uitvoer die in een andere lidstaat is gedaan voor goederen die aan landzijde Nederland binnen komen, kunnen als melding inzake de doorvoer door Nederland volstaan. Voor een geldige melding dienen uit de aangifte de hierboven beschreven gegevens duidelijk te worden. Daarnaast dient bij de omschrijving van de goederen een specifieke aanduiding te worden gebruikt:

Eerst de aanduiding EU, direct gevolgd door de aanduiding van de post volgens de Gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen volgens de volledige onderverdeling en een (beknopte) omschrijving.

Bijvoorbeeld: In de EU-lijst staat onder post ML8 energetische materialen. Bij de onderverdeling c)5. Pyrotechnische stoffen. Bij de verdere onderverdeling b)1. Zirkonium. Als beknopte omschrijving dient de aanduiding energetische materialen, pyrotechnische stoffen of zirkonium vermeld te worden. In de aangifte komt dan te staan:

EU- ML8c)5b)1 energetische materialen, of

EU- ML8c)5b)1 pyrotechnische stoffen, of

EU- ML8c)5b)1 zirkonium.

Belangrijk: De EU-code dient als eerste vermeld te worden, daarna volgt de goederenomschrijving! Is de volgorde andersom, dan is de aangifte geen geldige melding voor doorvoer door Nederland.

5.6 Vergunningen voor dual-use goederen

In dit hoofdstuk vindt u informatie over de documenten en formulieren die u nodig heeft bij het aanvragen van een uitvoervergunning. De CDIU heeft de bevoegdheid om aanvullende informatie en documenten te eisen, zoals een (Internationaal) bewijs van ontvangst.

Op de laatste pagina van dit handboek vindt u een schema waarin een versimpelde weergave van de informatie in dit hoofdstuk een snel overzicht geeft van de vereiste documenten.

5.6.1 Uitvoer van dual-use goederen naar bestemmingen buiten de Europese Unie

A. Gebruik van een Uniale Algemene Vergunning (UAV)

- De UAV kunnen alleen worden gebruikt voor de uitvoer van goederen en naar bestemmingen die expliciet op de vergunningen vermeld staan (zie bijlage II van de dual-useverordening).

De procedure is als volgt:

- de exporteur registreert zich eenmalig als gebruiker van de UAV bij de CDIU door middel van het formulier aanvraag registratie CAV/NAV/NL. Bij deze registratie controleert de CDIU of de exporteur aan de eisen van de UAV voldoet³⁶;
- de CDIU stuurt een bevestigingsbrief met vermelding van het registratienummer;
- op de aangifte ten uitvoer geeft de exporteur aan (in vak 44 van het Enig Document of het vak 'Bijzondere vermeldingen' van een elektronische aangifte) dat hij in casu gebruik

³⁵ Een consent is een vergunning tot invoer, uitvoer of doorvoer van bepaalde wapens onder de Wwm.

³⁶ Voor de voorwaarden en eisen zie bijlage II van de dual-use verordening.

maakt van de UAV door middel van de vermelding X002 gevolgd door het referentiecodel van de vergunning (bv. EU001) en het 8-cijferig registratienummer .

B. Gebruik van een Nationale Algemene Vergunning (NAV)³⁷

De NAV kan alleen worden gebruikt voor de uitvoer van:

- de goederen 1A001, 1A003, 1A004, 1A005, 1B003, 1C003, 1C004, 1C005, 1C006, 1C008, 1C009, 1C011, 2A001, 2B005, 2B008, 3A001.a.3, 3A001.a 6 t/m 12, 3A002.c t/m f, 4A003.b t/m e, 4A003.g;
- naar alle bestemmingen met uitzondering van Australië, Canada, Japan, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Zwitserland, Verenigde Staten³⁸, Afghanistan, Birma/Myanmar, Irak, Iran, Libanon, Libië, Noord-Korea, Pakistan, Soedan, Somalië en Syrië.

De procedure is als volgt:

- de exporteur registreert zich eenmalig als gebruiker van de NAV bij de CDIU door middel van een schriftelijke aanvraag. Bij deze registratie controleert de CDIU of de exporteur aan de eisen aan de NAV voldoet;
- de CDIU stuurt een bevestigingsbrief met vermelding van het registratienummer;
- op de aangifte ten uitvoer geeft de exporteur aan (in vak 44 van het Enig Document of het vak 'Bijzondere vermeldingen' van een elektronische aangifte) dat hij in casu gebruik maakt van de NAV door middel van zijn 8-cijferig registratienummer gevolgd door "NL002" (xxxxxxxNL002).

C. Het aanvragen van een vergunning voor dual-use goederen zonder NAV of UAV³⁹

Een vergunning kan worden aangevraagd voor de uitvoer van:

- goederen genoemd in bijlage I van de dual-use verordening;
- met bestemming alle landen buiten de Europese Unie.

Het aanvragen van een individuele vergunning⁴⁰

Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten worden overgelegd:

1. Een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen.
2. Een kopie van het getekende contract of order.⁴¹
3. Een verklaring omtrent eindgebruik van de goederen (eindgebruikerverklaring – zie 6. Korte toelichting bij enkele formulieren). De verklaring dient te worden gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie. In veel landen is dit de Kamer van Koophandel. Indien de afnemer een overheidsinstantie is en het eindgebruik al blijkt uit het contract waarbij zo'n instantie partij is, dan kan een aparte eindgebruikerverklaring in veel gevallen achterwege blijven.
4. Voor de goederen met postnummers 300 t/m 399 alsmede de goederen voorzien van een aanduiding [A], [C2] en [C3] is ook een gelegaliseerde verklaring van de bedrijfsactiviteiten van de ontvanger nodig. De verklaring moet worden gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie; dat is in veel landen de Kamer van Koophandel.

Indien de goederen zich in een andere lidstaat bevinden of zullen bevinden op het moment van uitgaan, dan dient de exporteur dit te vermelden op de vergunningaanvraag.

³⁷ Zie http://wetten.overheid.nl/BWBR0026717/geldigheidsdatum_01-07-2012.

³⁸ Voor uitvoer van deze goederen naar deze groep landen kan de UAV EU001 worden gebruikt. Zie 5.1.1 Soorten vergunningen en geldigheidsduur.

³⁹ Voor sommige transacties is een UAV of NAV wel van toepassing. In deze gevallen is het simpeler om te registreren voor gebruik van een UAV of NAV.

⁴⁰ Als het niet mogelijk blijkt één of meer van deze documenten te ontvangen, voeg dan alle bescheiden bij het aanvraagformulier die de echtheid van de transactie bevestigen.

⁴¹ Als u nog geen getekend contract heeft, kunt u in afwachting hiervan een conceptcontract bij het aanvraagformulier voegen.

Het aanvragen van een globale vergunning

Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten aan de CDIU worden overgelegd:

1. Een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen. In het vak "aanvullende informatie" dient u een onderbouwd verzoek tot het verkrijgen van een globale vergunning te schrijven. Indien dit formulier te weinig ruimte biedt voor uw aanvraag, kan een bijlage met alle gegevens worden toegevoegd. In het vak "waarde" moet de totale waarde van de globale vergunning worden ingevuld.
2. Een kopie van het getekende contract of de order (voor zover van toepassing).⁴²

Indien de goederen zich in een andere lidstaat bevinden of zullen bevinden op het moment van uitgaan, dan dient de exporteur dit te vermelden op de vergunningaanvraag.

5.6.2 *Het doen uitgaan van dual-use goederen naar een lidstaat van de Europese Unie*

Bijlage I goederen - geen vergunningplicht, wel andere verplichting

Binnen de Unie geldt geen vergunningplicht voor dual-use goederen die enkel in bijlage I worden genoemd (en dus niet ook in bijlage IV voorkomen) en die van de ene lidstaat naar de andere worden verzonden. Aan de verzending van deze goederen binnen de Unie is wel één verplichting verbonden, namelijk:

- op de betrokken handelsdocumenten moet duidelijk worden vermeld dat bij uitvoer uit de Unie controle vereist is.

Het aanvragen van een individuele vergunning voor bijlage IV goederen⁴³

Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten worden overgelegd:

1. een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen.
2. een kopie van het getekende contract of order.⁴⁴
3. een verklaring omtrent eindgebruik van de goederen (eindgebruikerverklaring – zie 6. Korte toelichting bij enkele formulieren). De verklaring dient te worden gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie. In veel landen is dit de Kamer van Koophandel. Indien de afnemer een overheidsinstantie is en het eindgebruik al blijkt uit het contract waarbij zo'n instantie partij is, dan kan een aparte eindgebruikerverklaring in veel gevallen achterwege blijven.

In tegenstelling tot een regulier vergunningaanvraag voor dual-use goederen, wordt deze aanvraag niet gedaan in het land waar de exporteur gevestigd is, maar in het land waar de goederen zich bevinden.

Het aanvragen van een globale vergunning voor bijlage IV goederen

Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten aan de CDIU worden overgelegd:

1. een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen. In het vak "aanvullende informatie" dient u een onderbouwd verzoek tot het verkrijgen van een globale vergunning te schrijven. Indien dit formulier te weinig ruimte biedt voor uw aanvraag, kan een bijlage met alle gegevens worden toegevoegd. In het vak "waarde" moet de totale waarde van de globale vergunning worden ingevuld.
2. een kopie van het getekende contract of de order (voor zover van toepassing).⁴⁵

In tegenstelling tot een regulier vergunningaanvraag voor dual-use goederen, wordt deze aanvraag niet gedaan in het land waar de exporteur gevestigd is, maar in het land waar de goederen zich bevinden.

⁴² Zie 41.

⁴³ Zie 40.

⁴⁴ Zie 40.

⁴⁵ Als u nog geen getekend contract heeft, kunt u in afwachting hiervan een conceptcontract bij het aanvraagformulier voegen.

5.7 Ontheffingen en vergunningen voor de uit- of invoer van stoffen van het Verdrag chemische wapens

5.7.1 Lijst 1-stoffen

De regels voor in- en uitvoer van lijst 1-stoffen zijn zeer specifiek. In feite gaat het om commercieel niet verkrijgbare en verhandelbare stoffen waarvan overdracht verboden is. Om die reden wordt op de invoer- en uitvoerbependingen van deze stoffen hier niet nader ingegaan. Mocht uw instelling hiermee te maken krijgen, dan kunt u contact opnemen met de CDIU.

5.7.2 Lijst 2- en lijst 3-stoffen

Hieronder vindt u een toelichting over de procedures voor uitvoer van lijst 2- en 3-stoffen naar verschillende bestemmingen, onderverdeeld in scenario's van soorten uitvoer A, B, C, en D.

A. Uitvoer van

- **lijst 2- en lijst 3-stoffen**
- **naar de volgende CW-Verdragsstaten: Australië, Canada, Japan, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Verenigde Staten en Zwitserland**

In geval van uitvoer van bijna alle lijst 2- en 3-stoffen naar één van bovengenoemde bestemmingen kan de exporteur gebruik maken van de Uniale Algemene Vergunning (UAV EU006) voor chemicaliën.

Het aanvragen van een algemene vergunning

Voor de procedure verwijzen wij u naar 5.6 Vergunningen voor dual-use goederen.

B. Uitvoer van

- **lijst 2- en 3-stoffen**
- **naar CW-Verdragsstaten niet genoemd in A⁴⁶**

Voor deze transacties kan de exporteur in beginsel een individuele of een globale vergunning aanvragen.

Het aanvragen van een individuele vergunning⁴⁷

Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten aan de CDIU worden overgelegd:

1. Een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen.
2. Een kopie van het getekende contract of order.⁴⁸
3. Een verklaring omtrent eindgebruik van de goederen (eindgebruikerverklaring – zie 6. Korte toelichting bij enkele formulieren). De verklaring dient te worden gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie. In veel landen is dit de Kamer van Koophandel. Indien de afnemer een overheidsinstantie is en het eindgebruik al blijkt uit het contract waarbij zo'n instantie partij is, dan kan een aparte eindgebruikerverklaring in veel gevallen achterwege blijven.

⁴⁶ Voor een overzicht van alle CW-Verdragsstaten, zie www.opcw.org/about-opcw/member-states. Voor de landen die het Verdrag niet ondertekend, of wel ondertekend maar niet geratificeerd hebben, zie www.opcw.org/about-opcw/non-member-states.

⁴⁷ Als het niet mogelijk blijkt één of meer van deze documenten te ontvangen, voeg dan alle bescheiden bij het aanvraagformulier die de echtheid van de transactie bevestigen.

⁴⁸ Als u nog geen getekend contract heeft, kunt u in afwachting hiervan een conceptcontract bij het aanvraagformulier voegen.

4. Voor de goederen met postnummers 300 t/m 399 alsmede de goederen voorzien van een aanduiding [A], [C2] en [C3] is ook een gelegaliseerde verklaring van de bedrijfsactiviteiten van de ontvanger nodig. De verklaring moet worden gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie; In veel landen de KvK.

Het aanvragen van een globale vergunning

Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten aan de CDIU worden overgelegd:

1. Een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen. In het vak "aanvullende informatie" dient u een onderbouwd verzoek tot het verkrijgen van een globale vergunning te schrijven. Indien dit formulier te weinig ruimte biedt voor uw aanvraag, kan een bijlage met alle gegevens worden toegevoegd. In het vak "waarde" moet de totale waarde van de globale vergunning worden ingevuld.
2. Een kopie van het getekende contract of de order (voor zover van toepassing).⁴⁹

Indien de goederen zich in een andere lidstaat bevinden of zullen bevinden op het moment van uitgaan, dan dient de exporteur dit te vermelden op de vergunningaanvraag.

C. Uitvoer van

- **lijst 2-stoffen**
- **naar niet-CW-Verdragsstaten**⁵⁰

Uitvoer van lijst 2-stoffen naar de niet-CW-Verdragsstaten is verboden. Hiervoor wordt dan ook geen uitvoervergunning verstrekt.

D. Uitvoer van

- **lijst 3-stoffen**
- **naar niet-CW-Verdragsstaten**⁵¹

Voor deze transacties kan alleen een individuele vergunning worden aangevraagd.

Het aanvragen van een individuele vergunning⁵²

Een aanvraag is compleet indien de volgende documenten aan de CDIU worden overgelegd:

1. Een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen.
2. Een kopie van het getekende contract of order.⁵³
3. Een verklaring omtrent eindgebruik van de goederen (eindgebruikerverklaring – zie 6. Korte toelichting bij enkele formulieren). De verklaring dient te worden gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie. In veel landen is dit de Kamer van Koophandel. Indien de afnemer een overheidsinstantie is en het eindgebruik al blijkt uit het contract waarbij zo'n instantie partij is, dan kan een aparte eindgebruikerverklaring in veel gevallen achterwege blijven.

5.8 Het binnenbrengen en de invoer in Nederland

Een International Import Certificate (IIC) aanvragen

Als strategische goederen worden betrokken uit het buitenland kan de leverancier verzoeken om een International Import Certificate (IIC), zodat hij bij zijn autoriteiten een vergunning kan aanvragen. Een IIC is een document waarin de importeur zich verplicht vóór eventuele wederuitvoer van de op het certificaat vermelde goederen een uitvoervergunning aan te vragen bij

⁴⁹ Zie 48.

⁵⁰ Zie 46.

⁵¹ Zie 46.

⁵² Als het niet mogelijk blijkt één of meer van deze documenten te ontvangen, voeg dan alle bescheiden bij het aanvraagformulier die de echtheid van de transactie bevestigen.

⁵³ Als u nog geen getekend contract heeft, kunt u in afwachting hiervan een conceptcontract bij het aanvraagformulier voegen.

zijn exportcontroleautoriteiten. Voor de meeste NAVO-bondgenoten alsook voor een aantal vergelijkbare partnerlanden in de multilaterale exportcontroleregimes wordt zo'n IIC aanvaard als afdoende waarborg dat de toegeleverde componenten een verantwoorde eindbestemming zullen krijgen.

De procedure om een dergelijk document te verkrijgen is als volgt:

- Dien bij de CDIU een ingevuld en ondertekend formulier Aanvraag IIC in, met een kopie van het getekende contract⁵⁴, de order of een door beide partijen getekende orderbevestiging van de afnemer(s);
- Na de goedkeuring zendt de CDIU de importeur het originele IIC en een afschrift toe;
- De importeur zendt het originele document aan de leverancier en behoudt het afschrift;
- Bij ontvangst van de goederen uit een lidstaat van de Europese Unie dient de importeur op de achterzijde van het afschrift de waarde en hoeveelheid van de zending (kan ook deelzending zijn) af te schrijven;
- Bij de invoer uit de overige landen stelt de importeur op het moment van invoer c.q. inslag in entrepot het afschrift ter hand aan de douaneambtenaar;
- De douane vermeldt op de achterzijde van dit afschrift de waarde en hoeveelheid van de zending (kan ook deelzending zijn) en stempelt dit af. De douane geeft het afschrift aan de importeur of de expediteur terug;
- Nadat de totale levering heeft plaatsgevonden, of wanneer van het IIC (verder) geen gebruik wordt gemaakt, dient het afschrift aan de CDIU te worden geretourneerd;
- Als de leverancier tevens verzoekt om toezending van een Delivery Verification Certificate dient een ingevuld formulier Aanvraag Internationaal Bewijs Van Ontvangst te worden bijgevoegd bij het afschrift dat aan de CDIU wordt geretourneerd.

⁵⁴ Zie 53.

6. Korte toelichting bij enkele formulieren

Voor het doen van vergunningaanvragen, sondageaanvragen, meldingen, het indienen van consenten etc. kunt u terecht op

- voor strategische goederen:
http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/douane_voor_bedrijven/veiligheid_gezondheid_economie_en_milieu_vgem/cdiu/cdiu_strategische_goederen/;
- voor strategische diensten:
http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/douane_voor_bedrijven/veiligheid_gezondheid_economie_en_milieu_vgem/cdiu/cdiu_strategische_diensten/.

Kijk onder 'Formulieren'. Lees tijdens het invullen de toelichting zorgvuldig.

Andere documenten kunt u bij de CDIU aanvragen. U kunt ook terecht bij de CDIU met vragen over de formulieren. U vindt ook informatie op www.rijksoverheid.nl/exportcontrole.

Consent

Indien bij uit- of doorvoer van militaire goederen zowel een consent onder de Wwm als een melding vereist is, volstaat een aanvraag ter verkrijging van een consent tot binnenkomen, bedoeld in artikel 14 van de Wwm. Een consent geldt dus als een melding voor de uit- of doorvoer door Nederland van deze groep militaire goederen.

Delivery Verification Certificate (DVC)

In een vergunning kan de verplichting worden opgenomen dat na de datum van uitvoer, afhankelijk van het land van bestemming, een DVC naar de CDIU moet worden toegezonden, als bewijs dat de goederen hun bestemming hebben bereikt.

Een Delivery Verification Certificate moet door de afnemer bij de daarvoor aangewezen bevoegde autoriteit in zijn land worden aangevraagd.

Bewijs van ontvangst (BVO)

Een BVO kan een kopie zijn van het douanedocument zoals afgestempeld door de douane van het land van bestemming. In een vergunning kan de verplichting worden opgenomen dat een bewijs van invoer moet worden toegezonden aan de CDIU, als bewijs dat de goederen hun bestemming hebben bereikt.

Eindgebruikerverklaring/ End User Statement (EUS)

Een eindgebruikerverklaring is een document waarin de eindgebruiker verklaart dat de desbetreffende goederen (type en hoeveelheid vermelden) in het land van bestemming zullen worden ingevoerd voor eigen gebruik of voor gebruik door aldaar gevestigde afnemer(s) (naam en adres opgeven). Daarbij dient te worden vermeld voor welk gebruik de goederen bestemd zijn. Het is belangrijk dat deze informatie specifiek is.

De verklaring moet worden gewaarmerkt door de bevoegde autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instelling (in veel landen de Kamer van Koophandel) in het land van bestemming. Daarmee stelt de bevoegde autoriteit zich niet garant voor de verklaring van de eindgebruiker, maar geeft deze wel aan dat de eindgebruiker als onderneming bekend is en dat de transactie binnen de gebruikelijke activiteiten van die onderneming past.

Bij exportcontrole is het gebruikelijk dat een eindgebruikerverklaring verlangd wordt. De non-proliferatieverdragen en exportcontroleregimes leggen dat niet als een verplichting op, maar er bestaat brede overeenstemming dat het een nuttig exportcontrole-instrument is. Een voorbeeld van een eindgebruikerverklaring vindt u via

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R0428:20120107:NL:PDF>.

International Import Certificate (IIC)

Een IIC is een document waarin de importeur zich verplicht vóór eventuele wederuitvoer van de op het certificaat vermelde goederen een uitvoervergunning aan te vragen bij zijn exportcontroleautoriteiten. Voor de meeste NAVO-bondgenoten alsook voor een aantal vergelijkbare partnerlanden in de multilaterale exportcontroleregimes wordt zo'n IIC aanvaard als afdoende waarborg dat de toegeleverde componenten een verantwoorde eindbestemming zullen krijgen. Zie ook 5.8 Het binnenbrengen en de invoer in Nederland.

7. Bijlagen

In deze bijlage vindt u verwijzingen naar onder meer goederenlijsten en verordeningen. Ook staan de contactgegevens van de CDIU en het ministerie van EL&I hieronder. (Mocht de weblink niet (meer) werken, dan kunt u met de zoekterm tussen haakjes het recentste document via een zoekmachine waarschijnlijk wel vinden.)

Eén document is niet via een link te verkrijgen, namelijk de bewerkte goederenlijst met regimeaanduidingen. Die staat als PDF-bijlage bij het handboek op de exportcontrolewebsite zelf.

EU Gemeenschappelijke lijst van militaire goederen

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:086:0001:0036:NL:PDF>

(zoekterm: Gemeenschappelijk EU-lijst van militaire goederen)

EU dual-use verordening

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R0428:20120107:NL:PDF>

(zoekterm: communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel en de doorvoer van producten voor tweëerlei gebruik)

- Bijlage I (p. 19-275) geeft een overzicht van goederen waarvoor een vergunning vereist is bij uitvoer uit de Europese Unie.
- Voor de goederen in bijlage IV (p. 298-306) is ook een uitvoervergunning verplicht bij intracommunautaire overdrachten.

Benodigde documenten voor de aanvraag van individuele en globale vergunningen

Zie de volgende pagina

Voorbeeld van een eindgebruikerverklaring

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:011:0001:0003:NL:PDF>

(zoekterm: eindgebruikcertificaat voor producten voor tweëerlei gebruik)

Nationale Algemene Uitvoervergunning

http://wetten.overheid.nl/BWBR0026717/geldigheidsdatum_28-03-2012

(zoekterm: nationale algemene uitvoervergunning)

Uniale Algemene Uitvoervergunning

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R0428:20120107:NL:PDF>

(zoekterm: communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel en de doorvoer van producten voor tweëerlei gebruik)

Zie p. 276-292

Benodigde documenten voor de aanvraag van individuele en globale vergunningen

Vergunning: Goederen:	Individuele vergunning				Globale vergunning		
	militair	militair	dual-use bijlage I (incl. CWC lijst 2- & 3)	dual-use bijlage IV	militair	dual-use bijlage I (incl. CWC lijst 2- & 3)	dual-use bijlage IV
Formulieren	Transactie:				export	export	export
	export	doorvoer	export	export	export	export	export
Een ingevuld en ondertekend vergunningaanvraagformulier met een korte maar gedetailleerde beschrijving van de (technische specificaties van de) goederen.	X	X	X	X	X	X	X
Een ingevuld en ondertekend vergunningaanvraagformulier met in het vak "aanvullende informatie" een onderbouwd verzoek voor de globale vergunning. Als dit formulier te weinig ruimte biedt, kan een bijlage met alle gegevens worden toegevoegd. In het vak "waarde" moet de totale waarde van de globale vergunning worden ingevuld.					X	X	X
Een kopie van het getekende contract of de order, voor zover van toepassing.	X	X	X	X	X	X	X
Eindgebruikerverklaring. De verklaring moet zijn gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie. In veel landen is dit de KvK. Als bij uitvoer de afnemer een overheidsinstantie is en het eindgebruik al blijkt uit het contract waarbij zo'n instantie partij is, dan kan een aparte eindgebruikerverklaring in veel gevallen achterwege blijven.	X	X	X	X			
IIC: Voor de landen met Internationale Importcertificaten kan in plaats van een eindgebruikerverklaring een IIC worden overgelegd. Dit kan met name nuttig zijn bij leveranties van componenten aan de verwerkende industrie in IIC-landen in het geval onduidelijkheid bestaat over de exacte klanten van die verwerkende industrie.	X						
Voor de goederen met postnummers 300 t/m 399 alsmede de goederen voorzien van een aanduiding [A], [C2] en [C3] is ook een gelegaliseerde verklaring van de bedrijfsactiviteiten van de ontvanger nodig. De verklaring moet worden gelegaliseerd door de autoriteiten of een door de autoriteiten gemachtigde instantie; In veel landen de KvK.			X				
Een uitvoervergunning uit het land van herkomst indien aanwezig.		X					

* Het handboek bevat nadere uitleg over de documenten, wanneer welke documenten nodig zijn en waar ze te vinden zijn. Dit schema is een versimpelde weergave van die informatie. De CDIU heeft bovendien de bevoegdheid om aanvullende informatie te vragen.

8. Contact

Centrale Dienst voor In- en Uitvoer
Afdeling strategische goederen en sanctiebeleid
Postbus 30003
9700 RD Groningen
Telefoon 088 – 151 2122
Fax 088 – 151 3182
DRN-CDIU.Groningen@belastingdienst.nl
http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/douane_voor_bedrijven/veiligheid_gezondheid_economie_en_milieu_vgem/cdiu/cdiu_strategische_goederen/cdiu_strategische_goederen_content

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
Directoraat-Generaal voor Internationale Betrekkingen
Directie Internationale Markttoegang & Handelspolitiek / Exportcontrole
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Telefoon 070 – 379 6467
Fax 070 – 379 7392
<http://www.rijksoverheid.nl/exportcontrole>

**Dit handboek is met zorg tot stand gekomen.
Het bevat echter geen algemeen verbindende voorschriften
en aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.**

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie